

BATI TRAKYA'NIN SESİ

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEKLERİ YAYIN ORGANI

"KANAYAN YARA: BATI TRAKYA"

TOPLANTISI YAPILDI

T.C. DEVLET BAKANI BÂKİ ATAÇ:

CUMHURİYET HÜKÜMETİ BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN
HAKLARINI KORUMAK İÇİN HER TÜRLÜ GAYRETİ
GÖSTERMEYE DEVAM EDECEKTİR...

BATI TRAKYA'NIN SESİ

Hacıbeşirağa Tekkesi Sok. No: 5 Çağaloğlu-İstanbul
Tel: 0,212 - 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 0,212 - 526 80 55

MAYIS 1994

62

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği
Genel Merkezi
adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Halit EREN

Genel Yayın Müdürü
Muhiddin NALBANTOĞLU

Akademik Kurul

Prof. Dr. Kemal Karpat, Prof. Dr. Oktay Aslanapa,
Prof. Dr. Ali Alpaslan, Prof. Dr. Abdülhalük Çay,
Prof. Dr. Mustafa Erkal,
Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Prof. Dr. Cevdet Küçük, Prof. Dr. Cihat Özander,
Prof. Dr. Ümit Meriç Yazan, Doç. Dr. Özcan Mert, Doç. Dr. İlhan Şahin,
Doç. Dr. Feridun Emecen,
Doç. Dr. Nejat Sefercioğlu, Doç. Dr. Süreyya Şahin,
Dr. Aydın Yüksel, Dr. Mustafa Rumelili

Temsilcilikler

Adapazarı : Sakarya Cad. No. 87 Tel : 12301 - 71720
Ankara : Adem Yavuz Sk. 9/22 Kızılay Tel : 425 86 79
Bursa : Eski Demiryolu Cad. 62/1 Tel : 251 17 14
İzmir : Mihratpaşa Cad. No. 117/A Karataş Tel : 25 28 06
İzmit : Fethiye Cad. Gökşeler Pasajı Kat. 5 Tel : 21 08 77
Bakırköy : İskele Cad. Rüya Sok. No. 55/1
Tel : 542 14 02 - 571 85 07
Zeytinburnu : Telsis Mah. Sumbul Sok. No. 1/1 Tel : 558 33 80
Yalova : Fıstık Sok. B/9 Yalova
Gaziosmanpaşa : Salihpaşa Cad. No. 17 Kat. 2.D. 13
KKTC : Sabahattin Egeli Pl. 175 Gıme
Almanya : Swanthaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33
İngiltere : 219 Whitechapel Road, London E1.

Haberleşme Adresi

Hacıbeşirağa Tekkesi Sok. No. 5 Çağaloğlu / İSTANBUL
Tel : 527 68 57 - 526 80 58 Faks : 526 80 55

Dergimize gönderilen yazılar yayınlansın yayınlansın tade edilmez.
Yazışları, gönderilen yazılarda gerekli gördüğü değişiklikleri yapar.
Dergimiz'de yayınlanan yazılar, kaynak gösterilmek suretiyle
iktibas edilebilir.

İçindekiler

Türklüğümüzü tescil davası Avrupa Mahkemesinde	4
Dr. Sadık Ahmet Ankara'da	5 - 6
Batı Trakya Sorunu Avrupa Konseyinde	7
Batı Trakya'da Türk Yönetimi	8
Bursa'daki Teşkilât Toplantımız	9
T.C. Devlet Bakanı Baki Ataç'ın konuşması	10 - 11
Sakarya'da "Kanayan Yara: Batı Trakya" Toplantısı	12 - 13
Savaşta Anne - Şiir -	14
Batı Trakya Türkleri Tarihi Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu	15 - 16 - 17 - 18
Batı Trakya Türk Edebiyatı Azerbaycan'da:	19
Şairimiz Alınza Saraçoğlu Öldü	20
Zeytinburnu Lokalimiz Açıldı	21 - 22
Çağdaş Batı Trakya Kadın Şairleri	23 - 24 - 25
Türk Dünyasından Haberler	26

Okuyucularımıza

Geçtiğimiz Nisan ayı Batı Trakya Türkleri'nin meseleleri bakımından çok hareketli bir ay olmuştur. Birisi Bursa'da diğeri Sakarya ilimizde olmak üzere iki çok önemli toplantı yapılmıştır. Bu toplantıların ikincisinde devlet bakanımız Baki Ataç'ın yaptığı bizim için çok önemli açış konuşmasının tam metnini bu sayımızda veriyoruz.

Batı Trakya Türklerinin yeni bir lokali daha hizmete girdi: Zeytinburnu şubemiz muhteşem binasında hizmete başlamıştır. Konu ile ilgili geniş bir yazı ve resimler bu sayımızın içeriğini teşkil ediyor.

DEP Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in yurdumuzu ziyareti de ayın önemli olaylarını meydana getiriyor. Dr. Sadık Ahmet'in Ankara'nın siyasi mahfille- rindeki temasları, İstanbul, Bursa, Sakarya illerimizdeki toplantılara katılması buralar- da yaptığı konuşmalar dergimizin sahifele- rinde genişçe açıklanmıştır.

Bütün bu toplantıların ortaya koyduğu ve bu güne kadar ihmal edilen bir araştır- mayı da gelecek sayımızda yayınlayaca- ğız. Bu konu Lozan ve Batı Trakya Türkle- ri'nin haklarıdır. Lozan Andlaşmasının bu konudaki maddeleri nelerdir? Yunanistan ne zaman ve hangi maddeleri ihlal ederek Lozan'ı çiğnemiştir? Geçmişten günümüze kadar süren bu acı hikayeyi de enine bo- yuna araştırarak hazırladık. Gelecek sayı- mızda bu uzun araştırmayı da yayınlayaca- ğız.

Aynı zamanda Kıbrıs meselesi ile ilgili batılı tarihçilerin çok önemli ve belge ma- hiyetindeki görüşlerini de gelecek sayımız- da sizlere vereceğiz.

BATI TRAKYA'NIN SESİ

Türklüğümüzü tescil davası

1 Temmuz'da Strasburg'da görüşülecek

Hatırlanacağı gibi, Batı Trakya Türk Toplumunu Dr. Sadık Ahmet, 5 Kasım 1989 seçimleri öncesinde yayınladığı bir bildiriye toplumumuzdan "Türk" diye sözettiği bir yargılanmış ve Seçilmiş müftü İbrahim Şerif ile birlikte hapis cezasına çarptırılmıştı.

Bu cezanın İstinafta paraya çevrilebilir şekilde dönüştürülmesinden tatmin olmayan Liderimiz, tek başına Yargıtay nezdinde dava açmış ve kararın bozulmasını istemişti.

Dr. S. Ahmet'in bu davayı açmaktaki düşüncesi şuydu: Paza cezasını ödeyerek hapisten çıkmakla üzerindeki hüküm kalkmış olmuyordu. "Türkün" demenin ülkemizde suç olduğu hususu geçerliliğini koruyordu. Onun için de, tek başına da olsa, toplumumuzun ulusal kimliğini resmen tescil ettirmek için sonuna kadar mücadele etmesi gerekiyordu. O'nu bu davadan kimse caydıramazdı.

Bu düşünceyle önce Patra İstinaf Mahkemesi'nin söz konusu kararını Yargıtay nezdinde temyiz etti ve okurlarımızın hatırlayacağı gibi, ülkemizin

en yüksek mahkemesi olan Yargıtay'da bu sonuç değişmedi ve böylece Avrupa Mahkemesi kapıları aralanmış oldu. Çünkü Avrupa Mahkemesi'ne gidebilmek için ülkedeki yargı organları piramitinin tüketilmesi gerekiyordu ve bu işlem tamamlanmıştı.

Temmuz 1991 tarihinde açılan bu dava çeşitli yazışmalardan sonra nihayet duruşma safhasına gelmiş bulunmaktadır. 1 Temmuz 1994 günü Strasburg'da toplumumuzun Türklüğü konusu gündeme gelecek.

Artık söz, dünyada insan hakları koruyuculuğuna soyunan Batı Dünya-sı'nın!

Kaderin cilvesine bakın ki, Toplumumuzun Türk olan ulusal kimliği için hapsilere girip çıkmış olan, bu dava uğruna ülke içi ve dışındaki en yüksek mahkemeler nezdinde tek başına mücadeleler veren Dr. Sadık Ahmet, bazılarınca karalanmak istenmekte ve kendisine çamurlar atılmaktadır. Ne diyelim? En doğru, en bilinçli hakem, toplumumuzun bizzat kendisidir!

DEB PARTİSİ GENEL BAŞKANI Dr. SADIK AHMET ANKARA'DA

Batı Trakya Türk Toplumunun Seçilmiş Temsilcisi ve DEB Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet, geçtiğimiz hafta başında Ankara'da bulunmasından yararlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gitmiş ve hemen hemen tüm siyasi parti başkanları veya temsilcileriyle görüşme fırsatını bulmuştur.

Başbakan Tansu Çiller'den eski Başbakanlardan Bülent Ecevit'e kadar uzanan bu ziyaretler zincirini, aşağıda özet olarak siz okurlarımıza aktarmaya çalışacağız.

Dr. Sadık Ahmet'in Meclis'te bulunduğunu öğrenen bazı DYP'li milletvekilleri (Baki Tuğ,

Rıfat Yüzbaşıoğlu vs.) derhal kendisiyle temasa geçtiler ve partilerinin grup toplantısı salonuna götürdüler. Bu arada grup toplantısı da başladı ve Başbakan Tansu Çiller grup konuşmasını yaptı.

Bu konuşmayı milletvekili sıralarından izleyen Türk Toplum Lideri ve beraberindekiler, konuşmanın tamamlanmasından sonra Başbakan Çiller tarafından da kabul edildiler. Liderimizle Başbakan arasında kısa ama samimi bir sohbet cereyan etti. (Bu sohbetin selâmlaşma anını çok sayıda televizyon kameramızı ve foto muhabirinin de görüntülemek istemesi nedeniyle, ön sıra-

lara yaklaşamadığı için aşağıdaki fotoğrafta liderimizin baş tarafı foto muhabirimizin objektifi dışında kalmıştır.)

Daha sonra, Maliye Bakanı İsmet Atilla, Devlet Bakanı Baki Ataç, eski Bakanlardan Orhan Kilercioğlu, İnsan Hakları Komisyonu'ndan ve Nisan ayında bölgemize gelen Hacı Filiz ve diğer milletvekilleriyle görüşen Liderimiz DYP Grubunda son olarak da hemşehrimiz Cavit Çağlar'la samimi bir sohbette bulundu. Devlet eski Bakanı hemşehrimiz Çağlar, Türk Toplum Liderini uğurlarken kendisini Bursa'daki yazlığında ağırlandıktan memnun olacağını söyledi.

Türk Topulmu Lideri Dr. Sadık Ahmet ve beraberindeki heyet, daha sonra ANAP Meclisi Grubu'na gittiler. Daha doğrusu Anap Genel Başkanı Mesut Yılmaz, liderimizi görür görmez kendisini grup toplantı salonuna götürdü ve kendisinin oturduğu sırada milletvekilimize de yer verdi.

Geçmiş tarihlerde Batı Trakya'yı ziyaret eden ANAP Başkan Yardımcılarından Eyyüp Aşık'ın işareti üzerine Grup Başkan Vekili Hasan Korkmazcan hem liderimizin aralarında bulunduğunu milletvekillerine duyurdu hem de bir konuşma yapmak üzere Dr. Sadık Ahmet'i kürsüye davet etti.

Dr. S. Ahmet'in buradaki kısa konuşması sırasında bugün toplumumuzun içinde bulunduğu sorunları özetlerken eğitim, vakıflar, müftülükler, vatandaşlık yasası vs. sorunlarımızı konu başlıklarıyla anlattı ve bağımsız milletvekili adaylarına getirilen yüzde 3'lük ülke barajı olayını dile getirdi. Son olarak da bu baraj maddesi hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin gösterdiği duyarlılığa ve davayı Avrupa Parlamentosu'na götürmüş olmalarına teşekkür ederek kürsüden inerken büyük alkışlar arasında salondaki yerine oturdu.

Grup toplantısı sonunda Seçilmiş Temsilcimiz Dr. Sadık Ahmet, bir başka partiye gitmek

üzere salondan ayrılırken, orada hazır bulunan milletvekilleri kendisiyle selâmlaşmak için adeta yarış ediyorlardı.

DEB Partisi Başkanı Dr. Sadık Ahmet, beraberinde Ahmet Hacıosman ve M.H. Mustafa olduğu halde T.M.M. Meclisi'ndeki Refah Partisi Başkanlığı'na giderek o anda Meclis'te bulunan Refah Partisi Başkan Yardımcısı Şevket Kazan tarafından kabul edildiler.

1974 Kıbrıs olayları sırasında o günkü hükümetin Adalet Bakanı olan Şevket Kazan, deneyimli bir politikacı olarak, konuyu Türk-Yunan ilişkilerine getirdi ve şöyle dedi: "Komşumuz Yunanistan'a iyi niyet gösteriyoruz ve bu iyi niyeti karşı taraftan da bekliyoruz. Ancak, Refah Partisi olarak, bu iyi niyeti göremiyoruz. Sizin kişisel çalışmalarınız Batı Trakya davasını bugünkü noktaya getirmiştir. Biz bugüne kadar size sadece manevi destek verebildik."

Konuşma sırasında RP Milletvekillerinden Dr. Ahmet Fevzi İnceöz ve Ahmet Arkan da hazır bulunuyorlardı ki Sayın Kazan, İnceöz'ü kastederek "Arkadaşımız AGİK Üyesidir. Orada sizin davalarınızın da savunucusu olduğundan emin olabilirsiniz." dedi.

Dr. Sadık Ahmet Başkanlığı'ndaki heyetimiz, T.B.M.M.'ndeki partileri ziyaret ederken sı-

rasıyla MHP Başkanlığı'na da gitti. Genel Başkan Türkeş'in başkanlık odasına alınan heyetimiz Opr. Dr. Seyfi Şahin tarafından kabul edildi ve söze şöyle başladı: "Şu anda Irak Türkmen Partisi Muzaffer Arslan, Siz Sayın Batı Trakya Türkleri Lideri ve bendenizin 1960'lı yıllarda aynı dönemde Ankara Tıp Fakültesi'nde bulunduğumuzu öğrendim ve ayrıca mutlu oldum. MHP, Dış Türkler konusuna yakın ilgi duyan bir parti olması nedeniyle sıkıntılarınızı ve sorunlarınızı çok iyi biliyor ve mücadelenizi takdirle karşılıyor. Başbuğ Türkeş'e bu ziyaretinizi aktardığımda kendilerinin sizleri görememiş olmasından ötürü büyük üzüntü duyacağımı kesinlikle biliyorum."

Bir toplumun ayakta kalması için "lider, teşkilât ve milliyetçilik" üçlüsünün var olması gerektiğine de işaret eden Sayın Şahin Dr. Sadık Ahmet'in şahsında Batı Trakya Türklüğü'nün bu sorunu önemli ölçüde hallettiğine inandığını belirtti ve Batı Trakya Türklüğü'nün haklı davasında MHP olarak her zaman destekçi olduklarını ve olacaklarını söyledi.

Heyetimiz son olarak Demokratik Sol Parti Lideri Bülent Ecevit'i Meclis'teki odasında ziyaret etti.

Her zamanki nazik haliyle heyetimizi kabul eden Sayın Ecevit, kendisini Batı Trakya'da görmek istediğimizi söylememiz üzerine şöyle dedi: "Ben de en az sizler kadar Batı Trakya'daki soydaşlarımı ziyaret etmek istiyorum. Ancak size bir zarar vermesinden çekiniyorum. Çünkü gittiğim her yerde olaylar oluyor veya yaratıyorlar. Amerika'da dahi yaratılan çirkin olayları herhalde biliyorsunuzdur. Bütün bunlara rağmen Batı Trakya'ya gelmeye çalışacağım."

Avrupa Konseyi'nde Batı Trakya...

Basın haberlerine göre milletvekili seçimleri yasasında bağımsız adaylara getirilen % 3'lük ülke barajı maddesi, Avrupa Konseyi toplantıları gündemine getirilmiştir.

Yerel Hronos gazetesi, bu haberi manşetten vererek "Sadık Ahmet'in girişimleri sonrasında Avrupa Konseyi'nde Türk-Yunan Sürtüşmesi ve Türk Milletvekili Güner'in hücumlarına Kapsis ve Manginas'ın karşı saldırıları" demiştir.

Aynı gazete haberinden öğrendiğimize göre Avrupa Konseyi Başkan Yardımcılarından Anavatan Partisi Milletvekili Engin Güner, Konsey'in faaliyet raporunu okurken Yunanistan'daki milletvekili seçimlerine ve bu seçimlerde uygulanan bağımsız milletvekili adaylarına % 3'lük ülke barajı olayını eleştirmiş ve "Böyle bir maddenin varlığı Batı Trakya Türk Azınlığı'nın Yunan Parlamentosu'nda temsil edilmesine yönelik antidemokratik ve insan haklarına ters düşen harekettir" demiştir.

Seçilmiş Temsilcimiz Dr. Sadık Ahmet'in 10 Ekim seçimlerinde il barajını fazlasıyla aşarak Rodop ilinde PASOK ve Yeni Demokrasi Partileri'nin önünde birinci sırayı elde etmesine rağmen, % 3'lük ülke barajı olayından ötürü milletvekilliğinin ilân edilmediğini çeşitli yollardan dünya kamuoyuna duyurmasını, Avrupa Konseyi üyesi Türk milletvekillerinin bir koz olarak kullandıkları iddia eden Hronos gazetesi, Türk milletvekilinin yukarıdaki görüşlerine Yunanlı parlamenterlerden Kapsis ve Manginas'ın cevap verdiğini belirtmektedir.

Yunanlı parlamenterler Gü-

ner'in görüşlerini çürütmek için, Türkiye dahil, dünyanın çeşitli ülkelerinde istikrarlı bir hükümet oluşturmak için, partilere barajlar getirildiğini belirtmişlerdir.

Biz, bu noktada sadece şunu sormak istiyoruz: Evet dünyanın çeşitli ülkelerinde seçimlere katılan partilere barajlar getirildiği iddiası doğrudur. Ancak, dünyanın herhangi bir yerinde yalnızca bir ilden seçimlere katılan bağımsız bir milletvekili adayına ülke barajı getirilmiş midir? Bu sorunuza Sayın Kapsis ve Manginas nasıl bir cevap verirler acaba?

13 Mayıs'ta Yargıtay'da

Son anda aldığımız bir habere göre seçilmiş lider Dr. Sadık Ahmet tarafından Yargıtay nezdinde açılan bir dava 13 Mayıs günü görülecek.

Bilindiği gibi 1 Şubat 1994 günü Selânik Uç Hakimli İstinaf Mahkemesi, Seçilmiş Temsilcimizi yalan haber yaymak ve imza sahtekârlığı suçlamalarıyla 16 ay hapis cezasına mahkûm etmişti.

Dr. Sadık Ahmet'in bu karara karşı açtığı temyiz davası 13 Mayıs günü Yargıtay'da görülecektir.

Eski Kral'dan cıyak cıyak...

Batı Trakya Türk Toplumunun belli başlı sorunlarından biri de Vatandaşlık Yasası'nın 19. maddesi uyarınca keyfi bir biçimde Yunan vatandaşlığından çıkarılmalarıdır. Bu maddenin ortadan kaldırılması için yıllardan beri sürdürülen mücadele hiçbir sonuç vermemiştir.

Şimdi, aynı muameleye Yunanistan eski Kralı Konstantinos

maruz kalınca kıyametler koptu veya daha doğrusu Konstantinos kıyametler koparmağa kalkıştı.

Aşağıda, Yunan vatandaşlığından çıkarılması üzerine eski Kral Konstantinos'un basın yayın organlarına gönderdiği mektubun geniş bir özetini yayınlarken yorumunu okurlarımıza bırakıyoruz:

"Papandreu hükümetinin Kral ailesini Yunan vatandaşlığından çıkarması, bu insanları Yunanistan'da istenmeyen kişiler olarak ilân etmesi ve bunları yasal düzen içinde korumayı reddetmesi çağdaş ve adil bir devlet için aklın almayacağı konulardır.

Hükümetin bu kararının anayasa ve uluslararası hukuk kurallarına ters düşmesinin yanısıra ayrıca Avrupa Birliği'nin ilkelerine ve mantığına da aykırı olduğu inancımı taşıyorum.

Yunan vatandaşlığımızı koruyabilmek için her türlü yasal ve uluslararası imkânları kullanarak mücadele edeceğiz. Bu kişinin vatandaşlıktan çıkarılmasının, tüm totaliter rejimlerin silahı olduğunu anımsatmak isterim.

Yunan vatandaşlığından çıkarılmamızı öngören yasa tasarısı Avrupa hukukuna aykırı olmasının yanısıra Yunan tarihine de ters düşüyor. Atalarım Yunan Parlamentosu tarafından Yunanlıların Kralı olarak seçildiler.

Ulus için çok kötü gelişmelerin olduğu bir dönemde, hükümet şahsım ve aileme sert saldırıya geçti. Bu şekilde kamuoyunu yalmak amacıyla hükümet çıkmazlarına çıkar yol aramaya çalışıyor. Buna karşın egemen Yunan halkının ve her zaman sevgili vatanım Yunanistan'ın da yanında olmaya kararlı olduğumun bilmesini arzu ediyorum."

Batı Trakya'daki Vakıfların Yönetimi Üzerinde Yeni Oyunlar

Yüzlerce yıllık ata yâdigâri vakıflarımız, 1967 Albaylar Cuntası yıllarından bu yana, Batı Trakya Türklüğü'nün hür iradesi ile belirlenmiş yöneticilerinin ellerinden alınıp, diktavari bir yöntemle yönetimin istediği kişilerin insafına terkedilmiş bulunmaktadır.

Batı Trakya Türk Toplumunu bu topraklarda yaklaşık 600 yıldan beri yaşadığına göre, elbette Müslüman Türk Toplumuna özgü hasletlerden biri olan vakıf mülkleri de var olacaktır. Nitekim vardır da...

Batı Trakya'nın her üç ilinde var olan bu vakıf mülkleri 21 Nisan 1967 Albaylar Cuntası'na dek toplumumuzun hür idaresiyle belirlendiği yöneticiler tarafından idare ediliyordu.

Cunta ülkedeki tüm kuruluşlara olduğu gibi, vakıflarımıza da el koydu ve seçilmiş yöneticileri vakıflardan uzaklaştırarak yerlerine kendine yakın saydığı kişileri getirdi.

Aradan yıllar geçti. 24 Temmuz 1974 tarihinde dikta çöktü ve ülkemize demokrasi yeniden yerleşti. Bunun üzerine ülkedeki tüm demokratik ilkeler yeniden çalıştırılmaya başlandı ve bugün toplumumuzu ilgilendiren bazı temel haklarımız dışında tam anlamıyla demokratik düzene geçildi, denilebilir.

● Batı Trakya'da bulunan vakıf mülkleri 21 Nisan 1967 Albaylar Cuntasına kadar toplumumuzun belirlediği yöneticiler tarafından idare ediliyordu. Cuntanın Vakıflara el koymasının ardından bugün Yunanistan Hükümeti yasaları çiğneyerek vakıfları tayinle gelen kişilerin yönetmesine ilişkin çalışmalar yapmaktadır.

İşte, Batı Trakya Türklüğü açısından çalıştırılmayan demokratik yapılanma hususlarından biri de vakıflarımızın yönetimidir.

Bugün Batı Trakya'nın her üç ilinde var olan vakıflarımızın başında hâlâ cunta artığı yöneticiler bulunmaktadır. Daha doğrusu Rodop ilindeki vakıfların başında bunlar da kalmadı. Çünkü, Cuntanın atadığı yöneticilerin istifa veya ölüm nedeniyle tükenmesi üzerine yine bir başka usulsüzlükle Müftülüğümüzün başına getirilen tayinli Müftü tarafından yönetiliyor görünmektedir ki, aslında veya uygulamada O'nun vekil kaldığı bir kişi ve Cemaatte var olan memurlar tarafından vakıflarımız yönetilmektedir.

Biz bu yazımızda, halen yasa ve antlaşmalar dışı olarak vakıflarımızın başında görülen kişileri eleştirmek niyetinde değiliz. (Aslında eleştirilecek pek çok yönleri var olsa da konumuz dışı olduğu için bu hakkımızı bir başka yazı için mahfuz tutuyoruz).

Asıl değinmek istediğimiz

husus şu iki noktada toplanmaktadır:

a) 1967 Albaylar Cuntası'nın ülke dizginlerini ele alışlarının üzerinden 27 yıl geçmiş bulunmaktadır. Batı Trakya Türklüğü'nin hem yasal hem de uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan hakkı olan vakıflarını kendi hür iradesiyle belirleyeceği kişilerin yönetmesi hakkı, kendisine ne zaman iade edilecektir veya yönetim bu demokratik hakkımızı iade etmeyi düşünüyor mu?

b) Kulağımıza kadar gelen fısıltılara göre, özellikle Rodop ilindeki vakıflarımızın yönetimine yeni bir oldu-bitti ve yeni bir yasaların çiğnenmesi eylemi ile, tayinli kişilerin getirilmesi söz konusudur. Eğer böyle bir yasadışılık düşüncesi söz konusu ise, tüm ilgili ve yetkililer şunu bilsinler ki, Batı Trakya Türklüğü'nün yeni yasadışılıklara tahammülü kalmamıştır ve yasalardan kaynaklanan haklarını korumakta kararlıdır.

Bursa'daki Teşkilât Toplantımız

43. dönem 3. teşkilat toplantısı Bursa'da yapıldı. Bursa şubesinin ev sahipliği yaptığı toplantı Batı Trakya'dan Demokrasi ve Eşitlik Partisi Genel Başkanı ve Batı Trakya Türk Toplumunu Lideri sayın Dr. Sadık Ahmet, Mustafa Hafız Mustafa Ahmet Hacı Osman, İzmir Vali Muavini değerli hemşehrimiz Nazmi Kahraman ile, İzmir Şubesi temsilcileri, Bakırköy Şubesi Temsilcileri, Yalova Şubesi temsilcileri ile kuruluş işlemlerini tamamlamak üzere olan yeni şubemiz Küçükçekmece şubesinden iki kurucu üye ve genel merkezi temsilen de Genel Başkan ve 3 yönetim kurulu üyesi arkadaşımızın katılımı ile yapılmıştır.

Genel Başkan Halit Eren'in açış konuşmasını yaptığı toplantıda önce basın bildirisini okundu. Basın bildirisinde ağırlıklı olarak Batı Trakyalı Türklerin, ikamet, işyeri açma ve çalışma mücadelesinin alınmasında karşılaştıkları sorunlara değinilmekteydi. Bunun yanında Batı Trakya Türklerinin bugün düştüğü duruma Yunan vatandaşlık yasasının 19 maddesinin uygulanmasının neden olduğu çarpıcı bir dille belirtilmekte idi. Basın bildirisinden sonra Genel Başkanımız Sayın Halit Eren sözü Batı Trakya Türk toplumu lideri sayın Dr. Sadık Ahmet'e verdi. Türk toplumu lideri yaptığı konuşmada, yıllardan beri Yunanlılar tarafından Batı Trakya'da uygulanan ekonomik ambargoda yavaşça olsa bir iyileşme görüldüğünü, tarım araçlarının kullanılması için (Traktör vs.) gerekli olan ehliyetlerin verilmesindeki güçlüklerin kısmen azaldığını,

Türklerin gayrimenkul edinmelerinin artık mümkün olduğunu bunun yanında, ev inşa etmek isteyenlere bazı zorluk çıkarılmasına rağmen artık bunun da mümkün hale geldiği belirtilirken, Batı Trakya Türk toplumuna eğitim konusunda uygulanan baskıların her geçen gün artarak devam ettiğini bunun Batı Trakya Türk toplumunu büyük sıkıntılara soktuğunu, bunun yanında yasak bölge sorununun devam ettiğini belirtmiştir. Daha sonra basın mensuplarının sorularını Genel Başkanımız Halit Eren ile Batı Trakya Türk Toplumunu Lideri Dr. Sadık Ahmet cevaplamışlardır. Bir basın mensubu Dr. Sadık Ahmet'e PKK Batı Trakya'ya yerleşebilir mi? diye sordu.

Dr. Sadık Ahmet, PKK'nın Batı Trakya'ya yerleşmesi mümkün değildir dedi.

Diğer bir basın mensubu ise, Bundan sonra neler yapmayı düşünüdüğünü sordu.

Dr. Sadık Ahmet Batı Trakya Türkü'nün göçünü önlemek, Batı Trakya Türkünün haklarını sağlamak en büyük amacımızdır dedi.

Diğer bir basın mensubu ise, Bosna-Hersek savaşı ve Fener Patrikhanesindeki olaylar hakkındaki düşüncesini sorduğunda sayın Dr. Sadık Ahmet, şu anda bizim açımızdan bir sorun yok. Gelişmeleri yakından izliyoruz demekle yetindi.

Teşkilat toplantısı, daha sonra Basına ve misafirlere kapalı olarak devam etti. Edindiğimiz bilgilere göre teşkilat toplantısında, Batı Trakya Türklerinin 1- Türkiye'deki sorunları 2- Yunanistandaki sorunla-

rı olmak üzere iki ana başlık altında toplanarak görüşülmüştür.

Toplantı sonunda alınan kararlar ise Türkiye'de yaşayan Batı Trakyalıların ikamet sorunlarının çözümlenmesi ve Türk soylu yabancılarda Türkiye'de çalışmasını düzenleyen 2527 sayılı kanunun uygulanmasından çıkan sorunların çözümlenmesi için derneklerin ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunması, kararlaştırılmıştır. Yine Batı Trakya Türklerinin Yunanistanda yaşadıkları sorunların uluslararası kuruluşlara götürülmesi ve insan hakları ihlallerine uğrayan Batı Trakyalıların Avrupa insan hakları komisyonuna başvurmaları için forumların düzenlenerek şubelere dağıtılmasına karar verilmiştir. Bu arada toplantıya katılan tüm şube temsilcileri derneğimiz üyesi İsmet Öztürk tarafından açılan Genel Kurulun iptali davasının Batı Trakya Türk toplumu içinde büyük üzüntü yarattığını belirtmişlerdir. Teşkilat toplantısında son sözü İzmir Vali Muavini Sayın Nazmi Kahraman almış ve yaptığı konuşmada, içeride çok seslilik, dışarıya karşı ise tek sesliliğin korunması gerektiği, teşkilatlanmanın yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini, belirttikten sonra bir Batı Trakyalı olarak kendisine düşecek herhangi bir görevde her zaman yardımcı olmaya çalışacağını belirtmiştir. Daha sonra toplantıya katılan 30 kişiye yakın dernek temsilcisi Bursa Şubesi tarafından düzenlenen Batı Trakya gecesine katılmışlardır.

(Resimler derginin arka kapağı içindedir)

"Kanayan Yara, Batı Trakya"

DYP Sakarya İl Gençlik Komisyonu'nun 15 Mayıs 1994 günü düzenlediği panelde T.C. Devlet Bakanı Baki Ataç'ın yaptığı konuşma:

Ülkemiz politikasının ilk sıralarında yer alan "Batı Trakya" konusunun ele alındığı, değerli görüşlerin ortaya konacağı, çözüm yollarının gösterileceği "Kanayan Yara, Batı Trakya" konulu panelde katılmaktan duyduğum memnuniyeti belirtip, böyle bir paneli düzenleyenleri kutlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Bugünün değişen dünyasında, Türkiye'nin önemi giderek artıyor. Tarihi birikimimiz, kültürel oluşumumuz ve coğrafi konumumuz itibarıyla Türkiye'nin dünya siyaseti içinde sahip olduğu yer dikkati çekiyor.

Geriyeye dönüp baktığımızda Türk Devletleri, hakim oldukları topraklar üzerinde hep barışın adaletinin savunucusu olmuşlardır.

Bundan önceki altıyüz yıllık zaman boyunca Türkler, hakimiyetleri altında bulunan farklı din-

lere, farklı etnik kökenlere, farklı kültürlerle mensup toplumlara hi-maye etmiş, onların kendi dinlerini, dillerini ve kültürlerini devam ettirmelerine imkân tanımış, bu toplumların Türk milleti ile beraber karşılıklı anlayış, hoşgörü ve barış içinde yaşamalarını sağlamışlardır.

Osmanlı devletinin dağılmasından sonra, Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları dışında kalan soydaşlarımızın hakları, devletimiz tarafından korunmaya çalışılmıştır.

Bunlardan bir kısmı, uluslararası hukuk yoluyla güvence altına alınarak, yaşadıkları ülkelerde insan haklarına ve vatandaşlık haklarına tamamen sahip olmaları, kendi dinlerini ve kültürlerini koruyarak, devam ettirmeleri amaçlanmıştır.

Bu cemaatlerden biri, 1924 Lozan andlaşmasıyla, hakları ga-

ranti altına alınan Batı Trakya Türkleri'dir.

Osmanlı devletinin yönetimi altındaki Batı Trakya ile 20. yüzyılın demokratik Avrupa'sındaki Batı Trakya arasındaki insan haklarına saygı, toplumlar arası eşitlik, hoşgörü ve anlayış bakımından çok büyük farklar vardır.

Batı Trakya Türkleri, insan haklarının Yunanistan'daki vatandaşlık haklarının ve azınlık halarının sağlanması ve korunması bakımından çok taraflı ve ikili uluslararası anlaşmalara ve insan hakları prensiplerine aykırı olarak, çok değişik sorunlarla karşı karşıya bırakılmıştır.

Şöyle bir baktığımızda, Batı Trakya'da 1920'li yıllarda toprak mülkiyetinin %80'i Türklerin elinde iken günümüzde bu oran %30'ların altına düşmüştür.

Öte yandan, Türk eğitim kurumları amacından uzaklaştırılmakta, Türkiye'den anlaşmalara dayanılarak gönderilen kitaplar okullara sokulmamaktadır.

Türk vakıf yöneticilerinin seçimleri yapılmamakta, toplumun seçtiği müftüler yönetim tarafından kabul görmemektedir.

Batı Trakya Türklerinin Türk kimliğinin inkâr edilmesi, ülke dışına çıkan Türklerin vatandaşlıktan çıkarılmaları, Türklerin parlamentoda temsil edilmesini önlemek amacıyla ülke genelindeki %3'lük barajın, bağımsız adaylara da uygulanması, Türkler üzerindeki baskının açık örneği olarak görülmektedir.

Trakya'da, özellikle Yunanistan'da bulunan soydaşlarımızın karşı karşıya bırakıldıkları vicdan sızlatıcı baskılar ve insanlık dışı olaylar yeni değildir.

Devletlerin içişlerine karışılmaması konusunda çok hassas olan Türkiye, bu sorun üzerine insancıl duygularla eğilmiş, sorunları hukuka dayalı medeni müzakerelerle çözüme kavuşturabilmek için büyük gayret göstermiştir.

Temennimiz, Yunanistan yöneticilerinin de akıllarını başlarına toplamaları ve pişmanlık noktasına varmadan, soydaşlarımıza karşı uyguladıkları yanlışlıklardan geri dönmeleridir.

Yunanistan, önce ne istediğini, sonra da haddini bilmeli ve derhal hatadan geri dönmelidir. Türkiye basit oyunlara gelmeyecektir ama son pişmanlık da kadirdir bilmediği anlaşılacak komşu muza fayda vermeyecektir.

Bir başka komşumuz Bulgaristan'ın soydaşlarımız üzerinde uyguladığı baskıları hatırlayalım:

-Türk okullarının tümüyle kaldırılması.

-Türkçe öğrenmenin yıllar içinde imkânsız hale getirilmesi.

-Türkçe yayınların yerini, önce yarısı Türkçe, yarısı Bulgarca yayınların alması.

-Sonra da Türkçe yayınların, iyiden iyiye gözden kaybolup gitmesi.

-Yeni doğan Türk çocuklarına Slav adları verilmesi.

-Türk kiliğinden vaz geçenlere, toplumda daha büyük fırsatların tanınması... gibi baskıların sonunda soydaşlarımız ezildi ama gün geldi, Bulgaristan'ın o günkü yönetimi, sonradan kendi toplumuna karşı, yönetime karşı hesap verdi.

Bugün Yunanistan'da soydaşlarımıza karşı uygulanan baskı rejimi, gün gelecek yöneticilerinin hesap vermesiyle sonuçlanacaktır.

Batı Trakya Türklerinin karıştırdıkları bu sıkıntılar, Türkiye Cumhuriyeti'nin millî politikası çerçevesinde, temel bir sorun haline gelmiştir.

Bu açıdan bakıldığında, şu önemli hususlar görülmektedir:

-Dış politikamız içerisinde Yunanistan'la ilişkilerimizin iyi bir durumda olduğu dönemlerde, Yunan yönetimlerinin Batı Trakya Türkleri'nin haklarının tanınması konusundaki uygulamaları, uluslararası anlaşmalara uyum içinde olurken,

-Yunanistan'la ilişkilerimizde sorunlar olduğu dönemlerde ise, Batı Trakya Türkleri üzerinde asimilasyona ve Türk kimliğini ortadan kaldırmaya yönelik çeşitli baskılar uygulanmıştır.

Türkiye, geçmişte olduğu gibi bugün de insan hakları, eşitlik ve adalet kavramlarına saygı gösteren bir politika içerisinde-dir.

Ülkemiz Bosna-Hersek'teki insanlık dramının durdurulması için uluslararası kuruluşlar nezdinde yaptığı aktif girişimleri, bu düşünce ve prensiplere dayandırmaktadır.

Gerek Kıbrıs sorununda, gerekse Batı Trakya davasında bu prensiplerin savunucusu olmaya devam edeceğiz.

Bu arada gördüğümüz bir başka gerçeği ifade etmek istiyorum:

Batı Trakya Türkleri kendi davalarına giderek daha çok sahip çıkıyorlar. Dünya genelinde ilgili platformlarda tartışılması çabalarını başarıyla sürdürüyorlar. Buna en canlı örnek, meslektaşım Dr. Sadık Ahmet'in verdiği mücadeledir.

Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri dün olduğu gibi 50 Cumhuriyet Hükümeti de Trakya Türklerinin haklarını korumak için her türlü gayreti göstermeye devam edecektir.

Panelin olumlu sonuçlara ulaşip Batı Trakya Türklerinin sesini bir kere daha ilgililere duyurmasını diliyorum, saygılarımla sunarım.

SAKARYA'DA "KANAYAN YARA: BATI TRAKYA" TOPLANTISI

Türkiye'de iktidardaki Doğru Yol Partisi Gençlik Kolları Genel Merkezi geçtiğimiz günlerde ülkenin çeşitli bölgelerinde etkinlikler düzenledi.

Bu etkinliklerden biri de DYP Sakarya Gençlik Kolları'nın Adapazarı'nda düzenlediği "Kanayan Yara, Batı Trakya" konulu paneli.

Bu panele Genel Başkanımız Halit Eren ve Dr. Sadık Ahmet panelist olarak davet edilmişti.

Temsilcimizin yanı sıra diğer panelistler ise, T.C. Hükümeti'nin Köy Hizmetlerinden So-

rumlu Devlet Bakanı Baki Ataç, Sakarya Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Asten Drama mübaddili bir ailenin evlâdı olan Prof. Dr.

Vahdettin Sevinç ve Adapazarı Şubesi Başkanı Rafet Kunter'di.

Sakarya Üniversitesi Rektörü'nün yönettiği ve Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Salonu'nda yapılan paneli çok sayıda izleyici izledi. İzleyiciler arasında Sakarya Valisi, Milletvekili Nevzat Ercen, Üniversite öğretim üyeleri ve öğrencileri ile çok sayıda basın mensubu ve eski hemşehrilerimiz de vardı.

Bu panelde, Seçilmiş Temsilcimiz Dr. Sadık Ahmet T.C. Devlet Bakanı Baki Ataç, Sakarya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Vahdettin Sevinç, Batı Trakya Türkleri Da-

yanışma Derneği Genel Başkanı Halit Eren ve Sakarya Şubesi Başkanı Rafet Kuntar panelist olarak katıldılar.

Dr. Sadık Ahmet ve beraberinde giden Ahmet Hacıoğlu ve M. H. Mustafa İstanbul-Ankara otobanından Adapazarı girişinde konvoy tarafından karşılandı.

Önce şehir merkezinde bir tur atıldıktan sonra panelin yapılacağı Ticaret ve Sanayi Odası Salonuna gidildi.

Sakarya Üniversitesi Rektörü'nün yönettiği paneli izlemeye gelenlerin çoğunluğunu üniversite öğretim üyeleri, öğrenciler ve eski hemşehrilerimiz oluşturuyordu. Rektörün panelistleri tanıtmaya başladığında Dr. S. Ahmet için "Sadece Dr. Sadık Ahmet demem, sanıyorum ki yeterli olacaktır" diye Dr. Sadık Ahmet'i tanıtmaya salonda büyük bir alkış tufanına neden oldu.

Devlet Bakanı Baki Atağ, paneldeki konuşması sırasında önce liderimize ittifatlar yağdırdıktan sonra konuşmasının bir bölümünde şöyle dedi: "Özellikle Yunanistan'da bulunan soy-

daşlarımızın karşı karşıya bırakıldıkları vicdan sızlatıcı baskılar ve insanlık dışı olaylar yeni değildir. Temennimiz, Yunanistan yöneticilerinin de akıllarını başlarına toplamaları ve pişmanlık noktasına varmadan, soydaşlarımıza karşı uyguladıkları yanlışlıklardan geri dönmeleridir..."

Paneldeki konuşması sırasında Batı Trakya'nın dün, bugün ve yarın konusundaki görüşlerini özetleyen Dr. Sadık Ahmet ise, sonuç olarak şöyle dedi: "Bu davada hakkımızı bulabilmek için önce biz Batı Trakya

Türkleri olarak mücadele vereceğiz, sonra da anavatanımız Türkiye ve dünyada insan haklarından yana diğer güçler bize destek vereceklerdir. Başarıya ancak böyle ulaşılabilir."

Diğer panelistlerin de toplumumuz konusunda ilginç görüşleri öne sürmelerinden sonra ödül törenine geçildi ve panelistlere Doğru Yol Partisi Gençlik Kollarının bir plaketi ile Başbakan Tansu Çiller'in fotoğrafının işlendiği bir tabak hediye edildi.

Daha sonra panelistlere Türkiye Elektrik Kurumu tesislerinde bir akşam yemeği verildi.

SAVAŞTA ANNE

Kırmızı bir geceyarısı
Bir kadın ağlıyor,
Harabe bir şehrin ortasında,
Ne yaptığını bilmez bir hali var.
Nereye bakacağını
Nereye koşacağını şaşırmış.
Yere düşüyor bir an,
Zorlanıyor kalkmakta,
Mecali yok.
Doğruluyor
Alevler yükseliyor yer yer
Evler yanıyor, beraberinde hayellerle
Kıpkızıl
Ağlıyor ve arıyor
Atılan bombadan artakalanları
Hiçkırıklarını boğuyor
Gökyüzünü delercesine
Geçen uçağın gürültüsü
Bombalar yağıyor başıma
Sendeliyor
Ayağı takılıp düşüyor yere
Birşeyler kucaklıyor
Düşen kolu
Yerde yatan
Küçük çocuğu sarmıyor
Kolonun acısını
Bastırıyor yüreğinin acısı
Yeniliyor ölüme
Oğluyla ten tene!

Şükran Raif

YARAT BENİ

Kumsaldan nasıl sızarsa sular
Çöküyorum derinlere azar azar...
Dağılıp parçalanıp ayrılıyorum,
Topla beni tut beni.

Yağmur olup gözyaşlarıyla
Aşağıya aşağıya düşüyorum
Al avuçlarıyla, gökyüzüne fırlat beni
Yeniden yarat beni.

Sevim Ali

DİLE GELSELER

Dile gelseler çiçekler,
Anlatsalar içimdeki dostluğu.
Dile gelseler kitaplar,
Anlatsalar içimdeki arkadaşlığı.

Dile gelse akan sular,
Anlatsalar içimdeki temizliği
Dile gelse gökteki yıldızlar,
Anlatsalar içimdeki sevgiyi.

Tülay Şakiroğlu

HESAPLAŞMA

Sevdik herkesi
Sevdik bütün dünyayı;
Ama kârlılığı ne oldu,
Ele ne geçti.
Yıprandık seneler senesi
Bunca çaba, bunca kayıp neyimize,
Değer miydi bütün bunlara
Şimdi bir boşluk,
Bir korku...
Herkesi sevgi yerine
Nefret, gözyaşı dağıtıyoruz.
İnsana ne oldu?
Sevgiye ne oldu?
Gerçekten herşey bitti mi?

Gül İhtiyar

İNSAN İÇİN

Doğudan batıya
Dünyanın dört bir yanında
Hasret ateşinin
İnanılmaz kızgınlığı
Dolaştır ağır ağır...
Ana der, inleyerek
"Yavrum süt kuzum
Nerede senin o sesin?"
Bir genç kız,
Anam, babam
Ah! kardeşim
Gözlerim ıslak,
Çaresi hasretin
Sevgi, aşk
Hasretin kışkacında
Bırak bizi, sevdalıyız.
Bırak da yaşayalım
Bağrımdan sökerim kalbimi
Hissetmem karanlığı
Özlemem güzelliği,
Hasret, vurma bana
Hasret kanayan yara
Dinmez acı keder
Yakar kavurur
Eritir beni
Vur vurabildiğine
Dayanır zalimliğine
Savrul rüzgâr gibi
Geri al özlemi
Ver sevgimi!

Faize Sıcak Emin

BATI TRAKYA TÜRKLERİ

Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU

Trakya doğu ve batı olmak üzere iki kısma ayrılır. Doğu Trakya, bugünkü Türkiyenin Avrupa kıtasındaki arazisini teşkil eder. Bunun dışındaki kısmı ise Batı Trakya olup 1913'te kurulan Batı Trakya Hükümet-i Müstakillesi sınırları esas alındığında bir kısmı Yunanistan'ın diğer bir kısmı da Bulgaristan'ın sınırları içinde bulunmaktadır. 1923 Lozan Antlaşmasıyla sınırları çizilen Batı Trakya ise bugün tamamen Yunanistan'ın idaresinde olan bölgedir. Sözü geçen bu bölge doğrudan, Meriç nehriyle Türkiye'den, batıdan Mesta Karasu nehriyle Makedonya'dan, Kuzey'de Rodop dağlarıyla Bulgaristan'dan ayrılmış olup güneyden de Ege denizi ile çevrilidir. Bölge İskeçe, Gümülcine ve Meriç vilâyetlerinden oluşmaktadır.

Bugün bu sınırlarla ayrılmış olan Batı Trakya'da üzücü olaylar yaşanmaktadır ve bölge ikinci bir Bulgaristan haline gelmektedir. Bu bakımdan Batı Trakya Türklüğünü büyük tehlikeler beklemekte ve buna karşı geçmişte yaşanmış olaylar da dikkate alınarak tedbirler alınmak zarureti hasıl olmaktadır, özellikle şurası unutulmamalıdır ki, başkalarını barbar olarak niteleyen, ancak asıl kendilerinin barbar olduğunu kabul etmeyen batı uygarlığı, geçmişte Türk insanının hoşgörüsü karşısında ezilmiş ve âdeti bu eziklik içinde de kaybolmuştur. Nitekim Fransız seyyah A. Ubicini, *La Turquie Actuelle* adlı eserinde (1): "Padişahın Bâbü'lî'si hakikaten dünyada tek sığınacak yer olmuş, Katolikliğe nisbetle dinden sığınmış olarak nitelenen ve Avrupa'dan atılan hristiyan mezhep mensupları padişahın misafirleri olunca, kendi vatanlarında mahrum oldukları hürriyet ve emniyete kavuşmuşlar. Aynı koruma bütün dinlerle mezhepleri de içine almış ve Türkleri barbar sayan Batı milletleri onlardan hoşgörü ve insanîyet dersleri almıştır" demektedir, XVI. yüzyılın bir müellifi de şöyle diyor: "İnanılmaz şey! Barbarlar diyarı denilen bu muazzam şehirde ne cinayet, ne zor kullanma, ne şiddet görülüyor. Herkesin hukuku eşitlik esasına göre temin ediliyor, bütün mütecciler emîn bir sığınak buluyor ve büyük-küçük, müslüman-hristiyan hep aynı adalete tâbi tutuluyor". Bu gibi örnekleri arttırmak mümkündür.

Gerçekten de Osmanlı Devleti'nin, dünya devletleri içerisinde gerek idare tarzı, gerekse adalet anlayışı, hukuk nizamı ve iktisadî yapısı açısından kendisine has bir sisteme sahip olduğu görülmektedir. Devletin asıl he-

defini teşkil eden "nizâm-ı âlem" düşüncesi, eldeki bütün kuvvetlerin bu yolda sarfedilmesine yol açmış, hattâ bunun için kardeş katli gibi zor kararların bile alınmasında birinci derecede tesirli olmuştur. Bu düşünce yeni toprakların fethi sonrasında, buralarda sosyal adaletin sağlanması ve Osmanlı tebaasından olan herkese hoşgörü ile hareket edilmesini de sağlamıştır. Öte yandan Topkapı Sarayı'nda yer alan Adalet Kulesi de, en yüksek yapı olarak bu düşünceyi simgelemektedir. Yukarıda belirttiğimiz hedeflere ulaşmak için ise henüz fethedilmiş topraklarda, islâm kültür ve medeniyetinin, hukuk nizamının teessüsü gerekmiştir. Bunu temin edebilmek için de buralara özellikle Anadolu'dan Türk nüfusu getirilmiş ve yerleştirilmiştir.

Gerçekten de Osmanlı Türkleri, Rumeli'ye geçtikleri 1356 yılından itibaren Batı Trakya bölgesine akınlarda bulunmuşlar ve dört yıl içerisinde başta Dedeağaç (Mekri), Dimetoka ve çevresini ele geçirmişlerdir. 1363'te meydana gelen Sazlıdere muharebesinden sonra Edirne'nin fethini müteakip Evrenos Bey Gümülcine ve havalisini Osmanlı topraklarına katmıştır. Balkanlarda ilerlemeye devam eden Türk kuvvetleri 1372'de ikinci Çirmen veya Meriç savaşıyla, elden çıkmış olan Gümülcine'yi tekrar aldığı gibi, bu şehirden başka Borla, İskeçe, Marolye (Maronye), Kavada, Drama, Zihne ve Serex'i ele geçirmiş ve böylece Makedonya ticaret yolları Osmanlıların kontrolüne girmiştir.

Rumeli'de gerçekleştirilen fütühatla birlikte, elde edilen topraklara önemli miktarda Türk nüfusu nakledilmiştir. Böylece fütühatın daha ileri noktalara ulaşması açısından orduya lojistik destek sağladığı gibi, buraların vatan telâki edilmesine de zemin hazırlamıştır. Nitekim buralarda Osmanlı toprak idaresinde önemli bir yere sahip timar sistemi uygulanırken, bir yandan da gazilere malikâne tarzında toprak dağıtıldığı ve bu şekilde bunların akrabalarının da getirmeleri sağlanak, fethedilen bu yerlerin yenlendirildiği görülmektedir. Nitekim Dimetoka'da Hamza Bey'e I. Murad, Hadım Balaban, Mahmud Ağa, Defterdar Ahmet Bey, Evran oğlu Mehmed Bey, Hamza Bey, Nasuh Bey v.s.lerine I. Bayezid zaminında temlik edilmiştir. Öte yandan birçoğu da vakıf haline getirilmiştir. (2) Ancak bu bilgilere devrin kaynak kitaplarında geniş şekilde yer verilmediği gibi, o devre ait arşiv

(1) Bkz. Paris 1955, s. 437.

(2) *Tapu-Tahrir, nr. 70, s. 384-40*

belgelerinin yangınları ve Timur istilâsı gibi sebeplerle hemen tamamen tahrip olması yüzünden, konu ancak daha sonraki arşiv malzemeleri ile aydınlığa kavuşabilmektedir. Nitekim Fâtûh'den sonraki **Tapu Tahrir Defterleri'**ne bakıldığında, köy, mahalle isimleriyle vakıf ve mülk kayıtlarından, buralara hangi yörelerden nüfus nakledilip hangi devirde iskânı açıldığı veya vakıfısa hangi padişah döneminde vakfedildiği öğrenilebilmektedir. Bu da bize Batı Trakya'daki Türk yerleşmesi hakkında önemli bilgiler edinmemizi sağlamaktadır.

Rumeli'ye ilk Türk iskânı Sultan Orhan zamanında gerçekleştirilmiş ve Osmanlı kaynaklarında "**Göçer evler**" veya "**Kara Arap**" olarak adlandırılan Karesi halkından bir gurup Türk göçebesi, 1357'de Gelibolu yöresine ve daha sonra da Hayrabolu'ya yerleşmiştir (3). Öte yandan I. Murad devrinde de Saruhan bölgesindeki yürükler Rumeli'ye geçirilmiş ve Serez tarafına yerleştirilmiştir (4). Bunlardan başka 1400 (hieri 803)'de Menemen Ovası'nda kışlayan aşiretler tuz gümrüğüne aykırı hareket ettikleri için Filibe tarafına sürülmüşlerdir (5). Teselya'nın ele geçirilmesinden sonra ise buraya önemli miktarda yürük iskân edilmiş, nitekim Osmanlılar zamanında Yenişehir olarak adlandırılan bugünkü Larissa kurulmuştur (6). Bu şekilde pekçok yürük teşekkülü Rumeli'de çeşitli sahalara yerleştirilmiştir. Bunlardan Tanridağı (Karagöz) yürükleri 1453'ten 1642 yılına kadar olan dönemde Demirhisar, Kelmeriye, Drama, Kavala, Sarıbaşın, Çağlayık, Yenice-i Karasu, Gümülcine, Eğrican, Dimetoka, Ferencik ile Doğu Trakya ve Bulgaristan'a; Selânik yürükleri ise yoğun olarak bütün Makedonya ve Teselya'ya, dağıntık ve az olarak da Bulgaristan ve Dobruca'ya; Ofçabolı yürükleri de Manastır ve Kosova vilâyetleri ile az miktarda Bulgaristan ve Dobruca'ya yerleşmişlerdir. Ayrıca Vize yürükleri, Doğu Trakya ile Dimetoka ve Hasköy'e iskân edilmiştir.

Bu tür yerleşmelerde Osmanlı iskân politikası büyük bir maharetle tatbik edilmiştir. Gerçekten de henüz fethedilmemiş bazı yörelerde bazı tarikat mensubu dervişin ıssız yerlerde zaviyeler kurması ve fetihden sonra

buralarda bir iskân merkezinin temelini atmaları, devletin bu yörelerin senlendirilmesi gayesiyle sürgüne tabi tuttuğu halk için bulunmaz bir fırsat doğurtmuştur. Nitekim Tahrir Defterlerine baktığımızda pek çok yerleşim alanının isminden bu fikrin doğruluğu görülmektedir. Gerçekten de meselâ Gümülcine'de Süpüren Kasap (7), Börkçiler (8), Komukçu Şemseddin (9), Ahî Evren (10), Hacı Şemseddin zaviyeleri bulunurken, Enez'de Yokuşluk (11), Ferencik'te Dolu Dede, Ahî Turason (12), Dimetoka'da Abdal Cüneyd (13), Timur Baba (14), Karagöz Bey Zaviyesi (15) ve Ahî Demek (16) zaviyeleri yer almakta idi (17). Öte yandan aynı kuzalarda Abdal Cüneyd, Abdal Fakih, Hacı Fakih, Habîb Fakih, Saltıku, Abri Fakih, Ahad Baba, Baba Uruz gibi mahalle ve köy isimlerine rastlamak mümkündür.

Osmanlı fîrûhatıyla birlikte sürgün usûlüyle (18) yöreye büyük bir hızla çeşitli Türk gurupları nakledildiği ve kısa zamanda Anadolu'nun çeşitli kesimlerinden önemli miktarda nüfus iskân edildiği görülmektedir. Özellikle vakıf kayıtlarından bölgenin ilk sahiplerini ve bunların hangi hükümdar zamanında iskân edildiği anlaşılmaktadır. Meselâ Sultan I. Murad döneminden itibaren Gümülcine, Dimetoka ve Ferencik'te Bergamalı, Söğürlü, Saruhanlı, Menteşeli, Hamidli, Geredelü, Söğürlü, Göynüklü, Canıklı, Ahlatlı, Ayvalı, Ayntablı gibi Anadolu yerleşim birimlerinin isimlerini taşıyan mahalle ve köylerle, Özbekli, Danişmendli, Saruca Danişmend, Saruhanlı, Karagözlü, Bayatlar, Duğeri, Yörükler, Arpuz Ata, Saltıku, Oğuzlar, Doğer-duğünü, Barıklar, Sıçanlı, Salırtar, Eymirli, Bayındır gibi Türkmen boylarının isimlerini taşıyan mahalle ve köyler teşkil edilmiştir (19). Öte yandan diğer yerleşim birimlerinin isimleri de Türkçe isimler olup bunların benzerlerine Anadolu'da sıkça rastlanmaktadır. Meselâ, Gümülcine'de Eskici Hacı, Debbâğlar, Hacı Karagöz, Kadı Mescidi, Hacı Hızır, Hacı Hayreddin, Koca Nasuh, Yenice, Bergamalı, Aşçı Mescidi v.s. gibi mahalle isimleri ile Obucılar, Çekirtekli, Balabanlı, Denizli, Çobanlı,

- (3) Ayıkpaşa-zâde de, bunlarla ilgili olarak "Arası Orhan Gazî'ye haber gönderdi kim; Devletli' Hünemünde Rum ül feth olunmağı sebep ölmüdü. Kâhîler gayet zebândur. İndü çöyle meâlum ola kiñ bu taraftan feth olan hisarları, vilâyetleri zih-i İslâmdan çok âlem görükdür. Bu feth olan hisarlar için içine kıymağa ve hem yazar gaziler gönderdi, Orhan Gazî İlahî kabul erdi. Vilâyetine "göçer Arap" evleri gelmiş. Anlan sirdi, Rum-ül'ne geçirdi. Bir niçe zaman Gelibolu nevalisinde sakın oldular..." (Tevârih-i Âli Osman, İstanbul 1332, s. 49). Ayrı Bk. Neşif, Kütüb-i Cihan-nümâ (Yay. F.R. Umut-M.A. Köymen), Ankara 1987, s. 182-183.
- (4) Bk. Ayıkpaşa-zâde, s. 61; Oğuz b. Adil, Tevârih-i Âli Osman, nr. F. Bahinger, Hannover 1925, s.
- (5) Bk. Ayıkpaşa-zâde, s. 74.
- (6) Geniş bilgi için bk. Yücel Hıdaçoğlu, "Teselya Yenişehir ve Türk eserleri hakkında bir araştırma", GIDAAD, Sayı 2-3 (İstanbul 1974), s. 89-100.
- (7) Kanunî devrine ait 370 numaralı **Tahrir Defteri'**nde kaydedildiğine göre zaviye harap olduğundan yerine bir tekke yapılmaya için emir çıkmıştır (s. 191).
- (8) Gümülcine'ye İbri Akpınar ve Rumbey köyleri vakıf olarak bağlanmıştır (**Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 15).
- (9) Bu zaviye'ye Gümülcine'deki bazı dükkânlar ile Yenice-i Karasu'da 22 dükkân vakıf olarak bağlanmıştır (**Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 14).
- (10) Debbâğ Hayyızid tasarrufunda olarak gösterilmiştir (**Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 14).

- (11) Enez yakınında bulunmakta idi (**Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 16).
- (12) Doğamer köyü yakınındaki Keçi viraı mezarına vakıf olarak bağlanmış olup, Osman b. İbrahim veyya (Hamza) tasarrufunda idi (**Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 30).
- (13) I. Murad zamanında tesis edilmiştir (**Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 30).
- (14) 35 nefes dervişin bulunduğu zaviyeye Tanridağı'nda Degeri köyüne bağlı Grubniçe mezarısına gelip vakıf olarak bağlanmış olup, gelip-geçenlere hizmet etmek için kurulmuştur (**Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 40).
- (15) Hekimoğlu'dan satın alınan Hekim köyü vakıf olarak bağlanmıştır (**Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 32).
- (16) Zaviye Yıldırım Beyazid tarafından tesis edilmiş olup, vakıf olarak da pazar içinde yapılmış binaların geliri bağlanmıştır. 1530'da Ahî Kasım tasarrufunda görülmektedir, (**Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 30).
- (17) Bk. **Tapu-Tahrir**, nr. 20, s. 145; **Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 30, 48; **Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 13-15.
- (18) Hatî Ayıkpaşa-zâde de bunlarla ilgili olarak:
Kamandıre Padişahlıdan sürgün idi
Bu Tahrir takdîrinde dahi ne
Ve garçî halk, incimî ol seterden
Ki yâni bu dahi il meâmürüde
beyti yer almaktadır (Bk. Ayıkpaşa-zâde, s. 74).
- (19) Bk. **Tapu-Tahrir**, nr. 20, s. 142; **Tapu-Tahrir**, nr. 370, s. 19-42, 43-48; **Tapu-Tahrir**, nr. 167, s. 7-16.

Çakırlar, Çadırlu, Bulduklu gibi köy isimleri bu kabildendir (20). Dimetoka'da, Oruç Bey, Tatarlar, Doğan Bey, Karagöz Bey, Bazarlı Bey gibi doğrudan fütühatı iştirak etmiş gazilerin isimlerini taşıyan mahallelerle, Kozluca, Akalan, Soğanlık, Gökçe Pınar, Sarı Hızırlı, Umur Bey gibi Türkçe köy isimleri yer almaktadır (21). Aynı şekilde Ferecik'te de Şeyh Mescidi, Hacı Yusuf, Temür Han, Hacı Durmuş gibi mahallelerle Sevindikli, Yundoğlanı, Babanlı, Köyüeri, Sülemiş, Koyun Tepesi, Yenice, Köpeklü, Bayramlı gibi Türkçe köy isimleri yer almaktadır (22). Bu yöreye ait elimizdeki ilk tahrir durumunda bulunan 20 numaralı 1485 tarihli Tapu-Tahririnden bazı köylerin ilk adlarının daha sonraki tahrirlerde değiştirildiği ve kurucuları olduğu tahmin edilen şahısların isimlerinin yerine yenilerinin konduğu nâm-ı diğer ibaresinden anlaşılmaktadır. Nitekim Kurt-oğlu/Yakub (23), Lalacık/Hızır Çiftliği (24), Kütüklü/Bayramıçlı (25), Karlı/Sülü Hacı (26), Yusufkar/Düşbudak (27), Karagöz/Delü Musa köyü (28), Küçük Beşirli/Kızıl Ali (29), Kutluca/Pazarı Bey (30) v.s. gibi iki isimle anılan köyler bulunmaktadır. Öte yandan vakıf kayıtlarına I. Murad döneminden itibaren rastlanmaktadır. Meselâ Dimetoka'da bulunan Abdal Cüneyd Zaviyesi vakfı (31) ile Yıldırım Bâyezid Han Vakfı (32) ve Yahşi Fakih b. Dânişmend, Mehmet Paşa İmaretî, Cüneyd Fakih, Nureddin Fakih, Çakmak Dede vakıfları I. Murad zamanında kurulmuştur (33). Bunlar dışında ayrıca 27 vakıf daha bulunmaktaydı. Keza Gümülcine'de I. Murad İmaretî Vakfı (Edirne'de), Sultan I. Bayezid Vakfı (Edirne'de), Murad Paşa Vakfı (Gümülcine'de), Evranos Bey Vakfı (Gümülcine'de), Süpüren Kasab Zaviyesi ve Mescidi Vakfı, Börkeçiler Zaviyesi Vakfı, Konakçu Şemseddin Zaviyesi Vakfı, Ahi Evran Zaviyesi Vakfı gibi v.s. toplam 30 vakıf (34); Ferecik'te Muradiye Vakfı, Sultan Bayezid Medresesi Vakfı, Süleyman Paşa Vakfı, Ahi Turasan Vakfı, Gemici İshak-oğlu Ali Vakfı, Dolu Dede Zaviyesi Vakfı, Şabbâne Mescidi Vakfı gibi vakıflar mevcuttu (35). Öte yandan 970 tarihli Tahrir Defteri'nde II. Beyazid'in İstanbul'da bulunan imaret ve medresesine ait Gümülcine'deki evkafına tabi köyler ve hudutnameleri kaydedilmiştir (36).

Adı geçen kazalarda 1485 ile 1530 tarihleri arasında muhtelif Tahrir Defteri'ne göre nüfusun önemli ölçüde Türkler lehine geliştiği görülmektedir. Nitekim:

Kazalar	1485-1510				1530			
	Hane	Müs.	G. Müslim		Hane	Müs.	Hane	Müs.
Gümülcine 37	835	175	309	-	4.419	891	2.163	528
Dimetoka 38	3.943	772	487	22	2.148	328	698	104
Ferecik 39	1.700	837	79	29	2.462	676	113	9
Ergene 40	865	143	1	-	3.060	522	703	71
TOPLAM	7.353	1.977	878	31	12.089	2.415	3.759	714
Tahmini Nüfus	38.792		1.111		62.760		19.509	

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere 1530'a kadar toplam nüfus olan 40.131'in % 89,73'ünü müslüman

Türkler, % 10,27'sini gayr-ı müslimler teşkil ederken, 1530'da bu oran gayr-ı müslimler lehine değişime göstermiş ve toplam nüfus 82.269'a yükselirken, bunun % 76,29'u müslüman Türklerden, % 23,71'i de gayr-ı müslim unsurlardan teşekkül etmiştir. Bu durum muhakkak ki nüfusun tabii artışının yanısıra, Anadolu'nun tamamen Osmanlı idaresine girmesi sonucu, buradaki gayr-ı müslim nüfusun Rumeli'ye sürülmesinin bir neticesidir. Zira daha önceki defterlerde ismine rastlanmayan bazı gayr-ı müslim köyler ortaya çıkmıştır. Meselâ 20 numaralı Tahrir'de Dimetoka nahiyesi içinde görülmeyen Çekirdeklü, Kozluca, Akalan, Baladur veya Müsellem Azadlı, Soğanlık, Akviran ve Gökçe Panar köyleri, 1530 tarihli defterlerde yani gayr-ı müslim köyleri olarak ortaya çıkmıştır (41).

Fethinden itibaren Batı Trakya Osmanlı idari teşkilâtında Rumeli Eyaleti içerisinde yer almıştır. 93 Harbi de Denen 1877-78 Osmanlı Rus savaşı sonunda imzalanan (3 Mart 1878) Ayastefanos Antlaşması ile doğu kısmı Bulgaristan'a bırakılmış, anlaşmanın kırkinci gününde 14 Nisan 1878'de Çimen yakınlarında işgal kuvvetlerine karşı ilk direniş başlamıştır. Bu mücadele sonucu doğudan Meriç nehri, Batı'dan Mesta Karasu, Kuzeyden Balkan sıradağlarıyla Ege Denizi arasında kalan bölgede Yunan ve Bulgar kuvvetleri mağlup edilerek geçici Batı Trakya Türk hükümeti kurulmuştur.

Batı Trakya ve Rodoplardaki bu Türk ayaklanması Avrupa devletlerinin de dikkatini çekmiş ve Ayastefanos Antlaşmasını değiştiren 13 Temmuz 1878 tarihli Berlin Antlaşmasıyla Şarki Rumeli imtiyazlı vilâyetinin kurulmasında rol oynamıştır. Bu vilâyetin kurulmasıyla bir dereceye kadar rahatlayan Türkler

(20) Bk. Tapu-Tahrir, nr. 167, s. 7 v.d.

(21) Bk. Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 19 v.d.

(22) Bk. Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 43-48.

(23) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 183.

(24) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 184.

(25) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 187.

(26) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 188.

(27) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 199.

(28) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 210.

(29) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 212.

(30) Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 216.

(31) Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 30.

(32) Sultan Murad tarafından Meriç'deki gemicilerin avarızdan muaf tutulmaları için kurulmuş bir vakıftır (Bk. Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 31).

(33) Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 32-35.

(34) Tapu-Tahrir, 167, s. 11-16.

(35) Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 46-48.

(36) Tapu-Tahrir, nr. 341.

(37) Gümülcine'nin 311 numaralı tahrir defterine göre nüfusu verilmiştir (s. 36-65). 1558 tarihindeki diğer tahririndeki nüfusu ise 383 hane, 168 mücerred müsliman, 156 hane, 30 mücerred gayr-ı müslim olarak tesbit edilmektedir (Tapu-Tahrir, nr. 306, s. 115-126).

(38) Dimetoka'nın 1485 tarihine göre nüfusu verilmiştir (Tapu-Tahrir, nr. 306, s. 115-126).

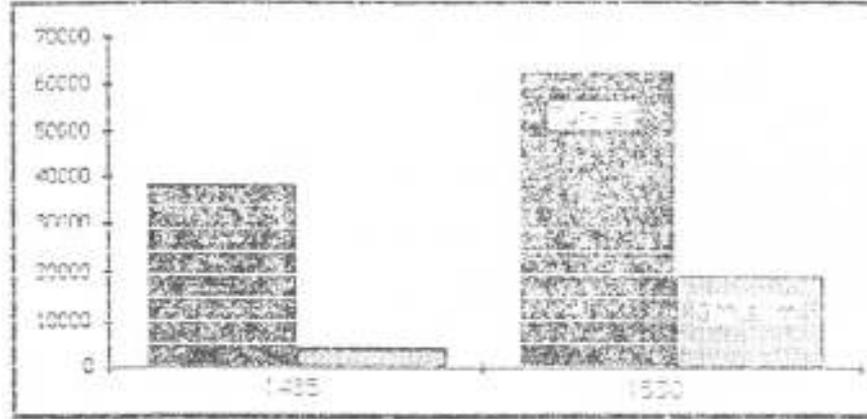
(39) Ferecik'in 1519 tahririne göre nüfusu verilmiştir (Tapu-Tahrir nr. 77, s. 309-457).

(40) Ergene'nin 1485 tahririne göre nüfusu verilmiştir (Tapu-Tahrir, nr. 20, s. 288-306).

(41) Bk. Tapu-Tahrir, nr. 370, s. 20.

vilâyetin 1885'te Bulgaristan'a ilhakından sonra yeniden ayaklanmışlar ve sonunda Osmanlı Devleti'ne katılmaya muvaffak olmuşlardır.

Trakya'nın Yunanlılar tarafından işgali günlerinde de (22 Mayıs 1920) Gümülcine'nin kuzeyinde Hemetli'de üçüncü defa Batı Trakya hükümeti kuruldu (27 Mayıs 1920). Peşreli Tevfik Bey'in başkanlığında kurulan bu hükümet bölgenin Yunanlıların eline geçmesiyle dağıldı. Batı Trakya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Batı Trakya'yı üç ana bölgeye ayırmıştı, bunlardan Yunanistan Batı Trakyası, Drama, Kavala, Sarı Şaban, Pravişte, Serez, Zeleva ve Demir Hisar kazalarından; Bulgar Batı Trakyası olarak nitelenen bölge Kırcaali, Koşukavak, Ortaköy, Gümülcine Plâtosu, Darı-dere, Paşmaklı, Robçoz, Nevrekop ve

Balkan Harbi sonunda Batı Trakya, Bükreş Muahedenesiyle (10 Ağustos 1913) Bulgaristan'a bırakıldı. Türkler üzerindeki Bulgar baskısı günden güne arttı. Bunun üzerine Edirne'ye çekilmiş olan Türk akıncı müfrezelerinden unum çeteler kumandanı Esref Kuşçubaşı bir gönüllü gurubu ile Batı Trakya'ya girdi ve Bulgarlara karşı Türkleri organize etti. Türkler kısa zamanda ayaklanıp duruma hakim oldular. Bugün Bulgaristan'ın güney kesimini oluşturan Rodoplar bölgesiyle Yunanistan'ın idaresinde bulunan Batı Trakya'yı ve Makedonya'nın da bir kısmını içine alacak şekilde, batıdan Struma Karası'ya kadar ulaşan bölgeyi kontrolleri altına aldılar. 31 Ağustos 1913'te merkezi Gümülcine olmak üzere ikinci defa Garbi Trakya Hükümet-i Muvakkatesi ilân edildi. Müderris Salih Efendi'nin başkanı olduğu hükümet, Dedeağaç'ın alınmasından sonra bağımsızlığını ilân etti. Böylece Batı Trakya Doğu'da Meriç nehri, Batı'da Struma Karası, Güney'de Ege denizi ve Kuzey'de de 1912 Balkan savaşlarından önceki Kırcaali-Robçoz hattını sınır kabul etmişti.

Türklerin bu başarısı Bulgarların şikâyetlerine sebep oldu. Büyük devletlerin müdahalesi yüzünden Osmanlı hükümeti de Batı Trakya Hükümet-i Müstakillesini destekleyemedi. Sonuçta 29 Eylül 1913 tarihli İstanbul Muahedesiyle Batı Trakya Bulgaristan'a bırakıldı ve ikinci Batı Trakya hükümeti ancak elliyedi gün yaşayabildi.

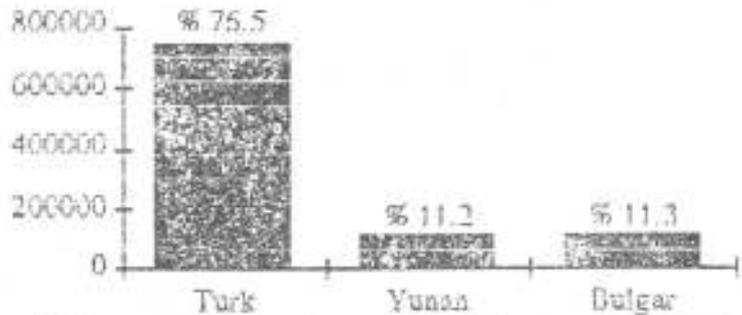
1. Dünya savaşı sırasında 30 Temmuz 1915 tarihinde Yüzbaşı Fuat Balkan'ın sevk ve idaresinde Drama'da Batı Trakya Kurtuluş Komitesi kuruldu. Daha sonra Fuat Balkan'ın İstanbul'a çağırılması üzerine bu teşebbüs yarıda kaldı. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından sonra (30 Ekim 1918), 10 Kasım 1918'de İstanbul'da düzenlenen bir kongre sonucu Batı Trakya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kuruldu. Bu cemiyet itilâf devletleri adına Fransız kuvvetlerinin Batı Trakya'yı işgali (15 Ekim 1919) sırasında faaliyetini sürdürdü ve merkezini Gümülcine'ye nakletti. Batı

Razlık kazalarından; Batı Trakya olarak nitelenen kısım ise Gümülcine, Dedeağaç, Sofulu ve İskeçe kazalarından meydana gelmekteydi (42). Bu bölgelerden:

	Türk	Yunan	Bulgar	Yahudi	Ermeni
Batı Trakya	129.120	33.910	26.266	1.180	923
Bulgaristan Batı Trakyası	333.321	10.720	50.967	134	—
Yunanistan Batı Trakyası	285.187	65.411	33.508	3.581	966
TOPLAM	747.628	110.041	110.741	5.195	1.889

nüfus bulunmaktaydı.

Bugünkü Batı Trakya olarak bilinen bölgede ise Gümülcine'de 59.967 Türk, 8.834 Rum ve 9.997 Bulgar; Dedeağaç'ta 11.744 Türk, 4.800 Rum ve 10.227 Bulgar; Sofulu'da 14.736 Türk, 11.542 Rum ve 5.490 Bulgar; İskeçe'de de 42.671 Türk, 8.728 Rum ve 525 Bulgar nüfus yer almaktaydı (43). İstatistiki olarak ise:

Fransız kuvvetlerinin bölgeden çekilmesinden sonra Batı Trakya Yunanistan'ın eline geçti. 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşmasıyla Batı Trakya Türklerinin statüleri yeniden belirlendi ve bugüne kadar da bu statü geçerliliğini muhafaza etti.

(42) Les Statistiques de La Population en Thrace-Occidentale, Publications du Comité de la Thrace-Occidentale, İstanbul 1925, s. 4-7, 20, 35.

(43) Aynı eser, s. 7, 20, 35.

Batı Trakya Türk Edebiyatı Azerbaycan'da:

Batı Trakya Türkleri - Azerbaycan Türkleri kültürel ilişkilerinde yeni bir halka kabul edileceğimiz bu gelişmenin anlamı şüphesiz ki gelecekte daha iyi anlaşılacaktır.

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de 1927 yılından beri yayınlanmakta olan "Küneş" adlı sanat ve düşünce dergisi 56. sayısında "Batı Trakya Türkleri Çocuk Edebiyatı"na geniş yer vermiştir. Filolojiya Elimler Namzedi Türkolog Tayyar Salamoğlu Cavadov tarafından hazırlanan iki sayfalık çalışmada; önce Batı Trakya hakkında genel bilgi verilmekte; "Batı Trakya Türkleri Çocuk Edebiyatı" kitabımız Azerbaycan Türkleri'ne tanıtılmaktadır. Söz konusu kitabımızın 42.-49. sayfaları arasında yer alan "Çocuklarca Oluşturulan Ürünler" bölümü ise Azeri Türkçesi'ne çevrilmiş ve örnek metinler sunulmuştur. Bunlar arasında, "Analıg Duygusu" ve "Kirpinin Cesareti" adlı masallar ve "Öyretmenim", "Asker Olacağam", "Biz Yarının Böyükleri" adlı şiirler yer alıyor.

Tayyar Salamoğlu Cavadov'un yorumundan bir paragrafı ve şiirlerinden birisini Rus Alfabesi'nden çevirerek Azeri Türkçesi ile yayınlıyoruz:

"....."

Batı Trakya Türkleri'nin tarihi, medeniyeti ve edebiyatı bele keşmekeşli bir şeraitde formal-

laşır. Yunanistan'daki soydaşlarımızın içtima-i siyasi ve medeni hayatının, edebiyatının öğrenilmesine Türkiye'de daim digget yetirilir. Türkiye'de Batı Trakya Türkleri'nin edebiyatını öğrenen mütehasıs kimi Feyyaz Sağlam Bey'in araştırmaları diggeti aha celb edir. Bu yahınlarda onun İstanbul'da "Batı Trakya Türkleri Çocuk Edebiyatı" adlı yeni kitabı çap olunmuşdur. Kitabda Batı Trakya Türk şair ve yazarlarının uşaglar uçun yazdıgları en marağlı ömekleri toplamagla beraber, burda hemin eserler ve onların müellifleri haggında zengin mel'lumatlar verilmiş, araştırmalar aparılmıştır.

....."

ÖYRETMENİM

Ohumağtı, yazmağtı,
Birden ona saymağtı,
Gözel resm çekmeyi
Sensen mene öyreden.

Temiz ve pak olmağtı,
Hatir, könül saymağtı,
Dost yarası sarmağtı
Sensen mene öğreden.

Gesebemi, kendimi
Vetenimi, yurdumu
Milletimi, soyumu
Sensen mene öğreden.

Gülşay HESEN
(Ballahor İlkokulu 6. Sınıf)

Batı Trakya Türkleri Çocuk Edebiyatı

Feyvaz Sağlam

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN BÜYÜK ŞÂİRİ ALİRIZA SARAÇOĞLU VEFAT ETTİ

**Milli Şairimiz
Aliriza Saraçoğlu
Artık anılarda yaşayacak**

Her toplumsal mücadelede şiirle-riyle topluma moral vermeğe çalışan bir şairimiz vardı: Aliriza Saraçoğlu.

Her 10 Kasım'da T.C. Başkonsolosluğu'nda düzenlenen Atatürk'ü anma törenlerinde bir şair kendi yazdığı şiirlerinden birini okudu, Aliriza Saraçoğlu.

Milli, dini, toplumsal vs. konularda durmadan, yorulmadan usanmadan şiirler yazan bir şairimiz Aliriza Saraçoğlu.

işte bu çalışmalarından ötürü tüm toplumumuzun kendisine "Milli Şairimiz" ünvanını verdiği Aliriza Saraçoğlu artık anılarda yaşayacak. Çünkü milliyetine olduğu kadar dine de şaki sıkıya bağlı olan Aliriza Saraçoğlu, Ramazan Bayramına iki

gün kala 10 Mart 1994 günü Hakk'ın rahmetine kavuşarak hepimizi öksüz bıraktı.

Cenaze töreni de Milli Şairimizin ününe yakışır bir biçimde oldu. T.C. Başkonsolosluğu mensupları ve azınlık önde gelenleri yansıra bir rastlandı sonucu o gün aramızda bulunan bir TRT ekibi de töreni izledi ve görüntüledi ve TRT 2'deki Profil adlı programla da ekrana yansıdı.

"Vasiyet" adlı şiirinde de belirttiği gibi O, ölümden korkmuyordu. Bize göre üzüldüğü tek husus, daha toplumuna vereceği çok şey varken, genç yaşta (38) aramızdan ayrılmış olmasıydı.

Milli Şairimize Tanrı'dan rahmet, geride bıraktığı yakınlarına başsağlığı dilekleriyle birlikte tüm Batı Trakya Türk Toplumuna "Başınız sağ olsun!" diyoruz.

ZEYTİNBURNU LOKALİMİZ AÇILDI

Batı Trakyalılar Yeni Lokallerinde

Açılış konuşmasını yapan Dernek Başkanı Av. Asım Delihüseyin "Bizim daha önceki derneğimiz bize ve üyelerimize yetersiz kalıyordu ve biz de bunun için yönetim olarak karar aldık ve daha güzel, daha yararlı bir dernek binası temin etmek için çalıştık ve bu derneği bugün değerli misafirlerimiz ile beraber bu yeni yuvamızı hizmete sokmak için buradayız. Bu mutlu günümüzde bizi yalnız bırakmayan değerli Zeytinburnu Emniyet Müdürümüz Dursun Eryıldız'a teşekkür ederim. Derneğimizin açılışını yapması bizim için mutluluk verecektir" dedi.

Açılışı yapan Zeytinburnu Emniyet Müdürü Dursun Eryıldız hayırlı olsun dileklerinde bulundu.

Belediye Başkanı Adil Emecan "Saygı değer Zeytinburnulu hemşehrilerimiz, öncelikle böyle bir dernek lokalinin açılışında sizlerle birlikte olmanın mutluluğu ve heyecanı içinde hepimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Daha önce yaptığımız program gereği ben buraya erken gelecektim. Ama bugün biliyorsunuz. Zeytinburnumuzu için çok önemli bir gün. Zeytinburnuspor-Karabükspor karşılaşması var. Dün bir program değişikliği yaparak bu sabah Gerede'ye gittim.

Futbolcularımızla birlikte oldum, onların yanından geliyorum hepsini inançlı gördüm, kararlı gördüm. Zeytinburnu halkına söz verdiler biz bu maçı kazanıp Zeytinburnu halkını çok mutlu edeceğiz" dediler.

Bu derneğin kurucularını kutluyorum. Dernekçilik kolay bir iş değil. Maddi manevî külfet gerektiren bir olay. Ben önce bu derneğin kurucularını ve bu günlere getirenleri canu gönülden tebrik ediyorum. Kendilerine de ilçemize böyle bir dernek kazandırdıkları için teşekkür ediyorum. Dernekçilik kolay iş değil. Çok yönlü amaçları olan bir çalışma biçimidir dernekçilik. Bu-

gün İstanbul'da hayli yoğun bir nüfus yaşıyor. 10 milyon üzerinde bir nüfus var. Bu 10 milyon nüfusun tabiri caiz ise 72.5 milletten insan yaşıyor. Bugün cumhuriyetimizin ayakta kalması için yüce Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetimizin dimdik ayakta kalabilmesi için, mevcut sınırlarımıza zarar gelmemesi için bizim kültürümüzü sonsuza dek ayakta tutmamız gerekmektedir. Nedir bu kültürümüzü oluşturan işte Batı Trakya'dan gelen Karadenizden gelen Güneydoğudan gelip böyle büyük kentlerde harmanlaşmış olan insan kitlelerini o geldikleri yerlerden getirmiş oldukları örfün, adetlerin geleneğinin, birikiminden kaynaklanır. Ordan esinlenir bizim kültürümüz, kökünü ordan alır, işte bu kültürümüzün ayakta kalabilmesi için böylesi mahalli kültürel aktivitelerin ortaya getirilip yaşatılacağı derneklere ve dernek lokalilerine ihtiyaç vardır. Hep söyleyirim Batı Trakya'dan gelen derneğini kuracak, Karadenizden gelen de kuracak İzmir'inden gelen de kuracak, Hakkari'den, Kars'tan da gelen derneğini kuracak ama yalnız örfünü, adetini geleneğini kültürünü yaşatmak için kursun ancak bunlar yaşatıldığı zaman bizim ortak kültürümüz ayakta kalabilir dimdik gelecek nesillere aktarılabilir" diyorum.

Dernek Başkanı Asım Dellüseyin dernek hakkında bilgi

verdi.

"Batı Trakya ve burada yaşayan 150 bin Türk 1923 Lozan antlaşmasıyla, Türkiye'nin garantörlüğü altında Yunanistana emanet edilmişlerdir. Ancak Yunanistan Lozan antlaşmasının imzalandığı, günün hemen akabinde Türkleri Batı Trakya'dan göçe zorlamak amacıyla ekonomik, siyasi, kültürel ve bunun gibi çeşitli baskılar uygulamaya başlamıştır.

İşte bu baskılar sonucunda, Türkiye'ye göç etmiş Batı Trakya Türkleri 1946 yılında bu derneği kurmuştur. Derneğin amacı Batı Trakya'da kalan Türklerle göç etmiş Türklerin bütünlüğünü kurmak uluslararası platformda Batı Trakya Türklerinin hak ve menfaatlerini korumak amacıyla

kurulmuştur. Uluslararası alanda faaliyet gösteren bu dernek Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde bulunan Batı Trakya Türk Federasyonlarıyla ciddi bir işbirliği içinde amacını gerçekleştirilmeye çalışmaktadır. Bu uğurda son yıllarda bir hayli önemli mesafe kat edilmiştir. Bu nedenle derneğimizin İzmir, Bursa, Yalova, Edremit, Gaziosmanpaşa, Bakırköy, Zeytinburnu, Küçükçekmece şubeleri bulunmaktadır. Zeytinburnu şubesi Batı Trakya'nın İskeçe şahin bölgesinden göç etmiş Türkler tarafından kurulmuş ve bugüne kadar çalışmalarını faal bir biçimde sürdürmektedir. Bu yeni taşındığımız şube binamızda bundan böyle çalışmalarımız daha sağlıklı bir biçimde sürdürülecektir. Uluslararası faaliyetleri nedeniyle çağa uygun iletişim araçlarıyla donatılacaktır. Bundan böyle amacımız şubemizi daha modern hale getirmektir" dedi.

ÇAĞDAŞ BATI TRAKYA KADIN ŞAİRLERİNDEN SEÇMELER

Feyyaz SAĞLAM

Yunanistan (Batı Trakya) Türkleri Edebiyat'ında "kadın şairler" in yeri ve önemi bugüne kadar ele alınmış bir konu değildir. Bu konuyu gündeme getirmeye çalışacağız. Bu yazıda öncelikle Batı Trakya Türk Kadınları'nın, bu Türk toplumunun "Halk Edebiyatı" açısından önemini belirtmek durumundayız. Balkanlarda oldukça köklü bir geleneğe dayanan ve oldukça geniş bir malzemeye sahip bulunan "Yunanistan (Batı Trakya) Türkleri halk edebiyatı" metinlerinin oluşumunda şüphesiz Batı Trakya Türk kadınlarının büyük payı sözkonusudur. Özellikle mani, tekerleme, türkü, destan vb. gibi şiir ağırlıklı türlerde kadınlardan derlenmiş, anonim ürünlerin bu Türk toplumunun halk edebiyatı'ndaki ağırlığı büyüktür. Ayrıca tabii afetler, büyük acı ve yıkımlara, aile facalarına yol açan kazalar neticesinde meydana gelen ölümler üzerine Batı Trakya kadınlarınca yakılan "ağıt" metinlerine Batı Trakya Türk basını arşivlerinde rastlanmaktadır. Yuvamız dergisinde yayınlanan "Erol'uma Ağıt", İleri gazetesinde yayınlanan "Biricik Nailime Destan" gibi metinleri bu açıdan örnek gösterebiliriz.

Halk edebiyatı dışında bu Türk toplumunun çağdaş edebiyatında Batı Trakyalı kadın şairlere 1960'lı yıllardan sonra zaman-zaman rastlayabiliyoruz. Batı Trakya Türk gazete ve dergi arşivlerinin taranması sonucu tesbit edebildiğimiz bu kadın şairlere ait bilgi ve metinleri aslında daha ileride ele alıp değerlendirmeyi düşünmüştük. Ancak Balkanlarda son yıllarda büyük bir atılım içerisinde görülen Batı Trakya Türkleri Edebiyat'ında sağlanan gelişmelere paralel olarak; yeni bir kadın şairler kuşağının günümüzde varlığını ve ağırlığını hissettirmesi, kısmi de olsa bu konuda bir yazıyı güncel ve gerekli hale getirmiş oldu...

1960-1980 yılları arasında Türk toplumunun edebiyatında 30'a yakın kadın yazar ve şairi tesbit edebiliyoruz. "Batı Trakya Türkleri Edebiyatı'nda 1. kadın şairler kuşağı" olarak adlandırabileceğimiz bu zaman diliminde yer alan kadın şair ve yazarın bir bölümü vefat etmiş, mutad Yunan baskıları neticesinde bir bölümü Batı Trakya'dan göç etmiş, bir bölümü de edebi çalışmaları bırakmıştır. Bu kadın şairlere ait şu an elimizde çok sınırlı bilgiler ve metinler mevcuttur. "Batı Trakya/Yunanistan'da Çağdaş Türk Edebiyatı Antolojisi" ve "Batı Trakya

Türkleri Çocuk Edebiyatı" başlıklı kitaplarımızda, bu ilk kuşağı oluşturan Batı Trakyalı kadın şair ve yazarlardan ancak bir bölümüne yer verebilmiştik. Bu iki kitapta Münevver Nazım, Nurten Akpınar, Şükran Mehmet, Refika Nazım, Nurten Hasan, Ayşe Mustafa, Nevin Rodop, Gülay Hasan açık imzalarıyla; Filiz Şebnem, Leyla adlı kadın şairler kısaltılmış adlarıyla; Sun, Yaşam gibi kadın şairler de rumuzlarıyla yer almışlardır. Yine bu iki kitabımızda yer verdiğimiz Sevkan Tahsinoğlu ve Nalan Saraçoğlu yeni kuşak içinde yer aldıklarından alt kısımda ayrıca kendilerinden bahsedeceğiz.

Bu incelememizde üzerinde duracağımız Batı Trakyalı kadın şairler, ikinci kuşağı oluşturan genç, gelecek vadeden ve şimdiden belirli başarıları elde etmiş olanlardır. Özellikle 1989 yılı sonlarında Gümülcine'de Batı Trakya Türkleri'nin müstakil sanat-edebiyat-Türkoloji dergileri Şafak'ın başlaması, Batı Trakya'da yeni kuşak kadın şairler için de umut dolu yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Yayınına başarıyla devam eden bu dergide sürekli olarak Batı Trakyalı yeni kuşak kadın şairler Şafak dergisi dışında Yuvamız, İleri Trakya'nın Sesi gibi dergi ve gazeteler de bu şairlere yer vermektedir. Bu kuşağı oluşturan şairlerden isimlerini tesbit edebildiklerimiz şunlar: Tülay Şakiroğlu, Şükran Raif, Faize Sıcak Emin, Reyhan İbrahim, Sevim Ali, Vildan Serdar, Gül İhtiyar, Gülden Mustafa, Nalan Saraçoğlu, Sevkan Tahsinoğlu... Şiir dışında hikâye, günlük deneme gibi türlerde de ürünler veren bu şairlerin bazı çalışmaları Batı Trakya Türkleri Çocuk Edebiyatı", "Batı Trakya Yunanistan'da Çağdaş Türk Edebiyatı Antolojisi", "Yunanistan (Batı Trakya) Türkleri Edebiyatı Üzerinde İncelemeler" ve "Yunanistan (Batı Trakya) Türkleri Edebiyatında Atatürk" adlı kitaplarımızda yayınlanmıştır. Batı Trakya Türk Edebiyatı'nın güçlü isimlerinden şair-eleştirmen Mustafa Tahsinoğlu'nun Şafak dergisinde tefrika edilmekte olan "Batı Trakya Türk Azınlığı'nda Şiir" başlıklı incelemesinde, bu yeni kuşak kadın şairlere dikkat çektiğini görmekteyiz. (Şafak, s. 18, s. 14) Bu kuşak içerisinde yer alan iki isim üzerinde özellikle durmakta yarar var.

1969 Gümülcine doğumlu olan Nalan Saraçoğlu, Batı Trakyalı şair Alirıza Saraçoğlu'nun kızıdır. Şiirleri Batı Trakya dışında Türkiye'de Gulpınar, Yugoslavya'da Çevren dergilerinde de yayınlandı. 1991 yılında Eskişehir'de düzenlenen "Uluslararası Yunus Emre Sevgi Sem-

pozyumu ve Uluslararası Şairler Şoleni'ne Batı Trakya Türk Şiiri'ni temsilen katıldı. Kültür Bakanlığı tarafından aynı yıl yayımlanan "Yunus Emre'ye Şiirler" adlı antoloji-
de yer aldı.

1972 İskeçe doğumlu Sevkan Tahsinoğlu, Batı Trakya'da modern şiirin temsilcisi Mustafa Tahsin'in kızıdır. Şiirleri Batı Trakya dışında Türkiye'de Şiir Defteri, Yugoslavya'da Birlik, Bulgaristan'da Güven, Azerbeycan'da Edebiyat dergilerinde yayımlandı. (Ki ilk defa Azerbeycan'da bir Batı Trakyalı şairin şiiri yayımlanmış olmaktadır.)

Batı Trakya Türkleri Edebiyatı'nda ikinci kadın şairler kuşağını oluşturan bu şairlerin şiirlerinde üzerinde durdukları başlıca konuları şöyle sıralayabiliriz: "Milli konular, Batı Trakya'nın problemi, yaşama sevinci, tabiat sevgisi, felsefi konular, beşeri duygular, Hümanizm ve dünya problemleri... Şimdi bu konularda yazılmış şiirlerden kısa örnekler verelim:

"Doğdu Selânik'te sabah güneşi
Deldi bulutları, eritti sisleri...
Aydınlattı, günlerce siyah ufka bakan
Gözleri, nemli yüzleri."

(*Evrenin Üçüncü Güneşi, Gülten Mustafa*)

Atatürk'e adanan bu şiirin bu dörtlüğünden sonra Batı Trakya'da Yunus Emre için yazılan bir şiirin, bir dörtlüğünü görelim:

"Barıştır, sevgidir dileğin
Boşa gitmeyecektir emeğin
Hakkı sevendir sevdiğin
Derviş baba, Yunus baba..?"

(*Nalan Saraçoğlu*)

Batı Trakya'nın güzellikleri, yaşama sevinci, tabiat sevgisi gibi ayrıntıları daha belirgin olarak Vildan Serdar'ın şiirlerinde görmekteyiz. "Rodop Dağları", "Doğa ve İnsan" başlıklı iki ayrı şiirinden iki bölümü okuyalım:

"Rodop dağlarının erişilmez sandığım uçlarında
Kıvrım kıvrım olmuş patika yollar görüyorum
Yeşille mavinin birleştiği yerde gönlüm bir hoş
Meşelerin serin gölgesinden
hayatı yudumluyorum

..."

"Bir seher vakti kuş cıvıltılarıyla
gözlerimi açtığımda

Yüreğim sevgi tohumlarıyla dolup taşıyordu
Kabardıkça hislerimin tertemiz berrak sesi
Tüm insanlara kardeşlerim deyip
haykırışım geliyordu."

Beşeri duygular arasında, "aşk" duygusunun dile getirilişi aynı zamanda kadın hassasiyetinin vurgulandığı şiirleri gündeme getirmiştir. İşte iki genç şairin iki güzel aşk şiirinden iki bölüm:

"Yağmur olup gözyaşlarıyla
Aşağıya aşağıya düşüyorum
Al avuçlarıyla, gökyüzüne fırlat beni
Yeniden yarat beni!"

(*Yarat Beni, Sevim Ali*)

..."

Sen... sözlerinle ninniyi
Kalemle sevmeyi biliyorsun
Sen yine de sen
Yokluğunda acıyı çeğtiren kadar çok
Seviliyorsun."

(*Sen, Reyhan İbrahim*)

Hümanizm, dünya barışı, savaş aleyhtarlığı gibi konular da çağdaş Batı Trakya kadın şairlerinin üzerinde durdukları konular arasındadır. Diğer yandan Batı Trakya'da yaşanmakta olan huzursuz ortam böylesine şiirleri daha anlamlı kılmaktadır. Oldukça uzun olan böyle bir şiirden bir örneği bu bölümde görelim:

..."

Ne uğruna savastığımı bilmeyen
Kitap yerine
Ellerine silah verilen
Dünyada çocuklar varmış
Çocukluğunu yaşamayan
Küçükken büyüyen
Büyüyemeden ölen!

(*Çocuklar Varmış, Şükran Raif*)

Batı Trakya'nın acı gerçeklerinin bu genç şairleri etkilemesi elbette düşünülemez. Farklı konularda şiirler yazmalarına rağmen, Batı Trakya gerçekleri ister istemez her zaman gündemdedir. Yorumu gerek olmayan, bu konuda iki örneği sunalım:

Hemşehrim, insanım
Özgürlük istiyor

Yitiriyor direncini bu korkunç işkenceyle
Sürüm sürüm süründürülüyor
Sesini çıkaramıyor bu haksızlığa
Daha ne kadar devam edecek
Soruyor bitkin gözlerle
Bitecek, bıtmesi gerek bir an önce diyor
Sonuna dek dayanabilmem için.

(Özgürlük, Sevkan Tahsinoğlu)

"...

"Bir küçücük kuş olsam

Uçup gitsen uzaklara

Sevgi dolu bir dünya bulsam

Şakısam yaz boyu bahçelerde."

(Bahçelerle, Nalan Saraçoğlu)

Bu incelememizde sonuç olarak şu noktaları vurgulayabiliriz: "Yunanistan (Batı Trakya) Türkleri Edebiyatı" son yıllarda büyük bir gelişme göstermektedir. Sağlanan gelişmelerden birisi de yeni bir kadın şair kuşağının yetişmekte oluşudur. Balkanlardaki bu yeni şair kuşağının şüphesiz daha çok çaba sarfetmesi, gerek Batı Trakya Türkleri Edebiyatı'na gerekse Balkanlar Türk Edebiyatı'na daha nitelikli, daha ses getiren ürünler bırakması, bu sahada Türk kültürünün, dilinin canlı tutulması açısından elzemdir... İncelememizi Batı Trakya Türk Edebiyatı'nda ikinci kuşağı oluşturan kadın şairlerden birer şiirle noktalyoruz:

YAŞAMAK İSTEDİĞİMİZ

Bir hayat var yaşadığımız
Keder ve kaygı dolu
Başka bir hayat var
Yaşamak istediğimiz
Kızıl akşamların güzelleştirdiği
Ruhların bir kuş misali
Serbest özgür olduğu
Dostluk sevgi dolu
Savaştan kavgadan arınmış
Çocukların ellerinde silah değil
Barış çiçekleri olmalı
Bir hayat var yaşadığımız
Keder ve kaygı dolu
Bir hayat var yaşamak istediğimiz
Serbest özgür huzurlu

Nalan Saraçoğlu .

SEN

Sen... yıldızlar kadar uzak
Aldığım nefes kadar yakınımdasın
Sen... gözlerimde bir hayal
Bazen gözyaşlarımla akıyorsun
Sen... içimde kopan fırtına
Bazen volkan gibi patlıyorsun
Sen bir güneş kadar parlak
Bir ırmak gibi saf akıyorsun
Kalemle sevmeyi biliyorsun
Sen yine de sen
Yokluğunda acıyı çektirecek kadar
Çok seviliyorsun

Reyhan İbrahim

TOHUMLARINI SAKLA

Sen yeni açmış tomurcuk
Yitirme yalvarırım ümitlerini
Korkutmasın seni bugünün acıları
Yarımlara sakla hayallerini
Üzme bugünlere ne olur
Güneşler yine doğacaktır
Bundan sonraki güzel günler senin olmasa da
Onların sahibi, senin tohumların olacaktır

Sevkan Tahsinoğlu

RODOP DAĞLARI

Rodop dağlarının erişilmez sandığım uçlarında
Kıvrım kıvrım olmuş patika yollar görüyorum
Yeşille mavinin birleştiği yerde gönlüm bir hoş
Meşelerin serin gölgesinde hayatı yudumluyorum
Gökyüzü masmavi ta uzaklarda
bulutlar dalgalanıyor
Doğanın bu eşsiz güzellikleri karşısında
Yağmur damlacıkları düşmeye nazlanıyor
Ağaçların arasında biçimsiz
kayalar gülümsüyor bana
Keçilerin tatlı çingirakları biraz daha
neşe katıyor günüme
Herşey esrarengiz geliyor bana bu dağ başında
Doğa ile başbaşa, tertemiz atmosfer sarıyor içimi
Sıcak ağıl kokuları geliyor karşıki tepelerden
Burası bir başka dünya,
yaradanımı hatırlatıyor bana
Bildiklerimi tefekkür ederek
sonsuzluğa ulaştırıyor duygularımı...

Vildan Serdar

Türk Dünyasından Haberler:

Batı Trakya'da eğitim boykotu

GÜMÜLCİNE- Yunanistan'da Batı Trakya'daki Türk öğretmen ve öğrenciler, Eğitim Bakanlığı'nun Türk azınlık okullarına öğretmen tayini ile ilgili kararnameyi protesto amacıyla bugünden itibaren bir hafta süreyle dersleri boykot edecek. Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği'nin (BTTÖB) kararı uyarınca yapılacak eyleme, bölgedeki ilk ve orta dereceli 250 Türk okulundan 400 öğretmen ile 12 bin 500 öğrencinin katılması bekleniyor. BTTÖB tarafından yapılan açıklamada Yunan yönetimince çıkarılan 22/219 sayılı kararnamenin Lozan anlaşmasına aykırı olduğunu belirledi.

Sözkonusu kararnamenin öngördüğü uygulamanın, Batı Trakya'daki Türk azınlığı tarafından kabul edilmesinin mümkün olmadığı vurgulanan açıklamada, Türk azınlığın bu konudaki tepkilerini dile getirmek ve ilgili bütün mercilerin dikkatini çekmek amacıyla dersleri boykot kararı alındığı kaydedildi.

Açıklamada, kararın yasal olmadığı ve uluslararası anlaşmaları ihlal ettiği gerekçesiyle iptal edilmesi için dava açıldığı, ayrıca uygulamanın, durdurulması için Danıştay'a başvurulduğu da yer aldı.

Bu arada, Türk azınlığın içinde yer aldığı diğer kuruluşlar da konuyla ilgili olarak yayınladıkları açıklamalarda BTTÖB'ün boykot kararını desteklediklerini duyurdular. Yunan Eğitim Bakanlığı'nın geçen ay Türk azınlık okullarına gönderdiği kararnamede, Türkiye'de eğitim görmüş öğretmenlerin görev yapmalarını kısıtlayıcı maddelerin yanı sıra, Lozan anlaşmasına aykırı şekilde söz konusu okulların yönetimi ve öğretmen tayinlerinin de velilerin elinden alınarak bölge valilerine verilmesi öngörülmüyor.

Türkiye 26 Mart 1994

Yunan Kültür Bakanı "deli" raporluymuş

Kanserden ölen Meline Mercouri'nin yerine Kültür Bakanlığına getirilen Thanos Mikruçikos'un psikolojik sorunları olduğu gerekçesiyle askerlik yapmadığının ortaya çıkması büyük tepkilere yol açtı.

YUNANİSTAN'da, Meline Mercouri'nin ölümünden sonra Kültür Bakanlığına atanan besteci Thanos Mikruçikos'un psikolojik sorunları bulunduğu gerekçesiyle askere gitmediğinin ortaya çıkması Atina'yı karıştırdı. Muhalefet yanlısı Apoyevmatini Gazetesi, "Papandreu, askere gitmemek için "deliyim" diyen Mikruçikos'u bakan yaptı" manşetli haberinde, Mikruçikos'un 1976 yılına kadar askerliğini tecil ettirdiğini ve 19 Temmuz 1976 yılında ise askeri doktordan "psikolojik sorunları" bulunduğunu dair rapor aldığını yazdı. Mikruçikos'un askerlik yapmamak için askeri doktor heyetini kandırmak amacıyla aynı tarihlerde iki ay süreyle askeri hastanede yatışını da bildiren Apoyevmatini Gazetesi, "Kültür Bakanının deli raporlu olması siyasi bir skandaldır" ifadesini kullandı.

Hürriyet 31 Mart 1994

Adapazarı'nda yapılan "Kanayan Yara: Batı Trakya" toplantısından muhtelif görüntüler. "Yazısı derginin içindedir"

Bursa'daki teşkilat toplantımızdan muhtelif görüntüler. "Geniş açıklama derginin içindedir"

Batı Trakya Türkleri'nin Zeytinburnu'ndaki yeni lokalinin açılışından görüntüler.
"Yazısı derginin içindedir"